

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

Matjaž Ožek

Ljubljana, 2013

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
ŠPORTNA VZGOJA

**ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV NA EVROPSKEM
PRVENSTVU V NOGOMETU LETA 2012**

DIPLOMSKO DELO

MENTOR: doc. dr. Zdenko Verdenik
RECENZENT: izr. prof. dr. Frane Erčulj
SOMENTOR: asist. dr. Marko Pocrnjič

Avtor dela: Matjaž Ožek

Ljubljana, 2013

ZAHVALA:

Zahvaljujem se dr. Zdenku Verdeniku za mentorstvo. Posebna zahvala gre somentorju asist. dr. Marku Pocrnjiču, ki mi je bil v veliko pomoč pri nastajanju diplomskega dela. V času študija mi je večkrat svetoval ter mi predal veliko znanja, ki mi bo koristilo na moji trenerski poti.

Zahvaljujem se svojim staršem, ki so me podpirali in mi omogočili študij na Fakulteti za šport. Zahvala gre tudi Blažu in Teji za vsa nepozabna leta študija, ki smo jih preživeli skupaj.

Nazadnje še iskrena hvala moji Lidiji za vse spodbudne besede, potrpljenje in nasvete.

Ključne besede: nogomet, evropsko prvenstvo, zadetki, analiza igre, napad

ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV NA EVROPSKEM PRVENSTVU V NOGOMETU LETA 2012

Matjaž Ožek

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2013

91 strani, 41 tabel, 17 grafov, 11 virov.

POVZETEK

Predmet diplomskega dela sega na področje analize nogometne igre, problem pa je vezan na analizo zadetkov, doseženih na evropskem prvenstvu leta 2012. Na evropskem prvenstvu leta 2012 na Poljskem in v Ukrajini je sodelovalo 16 reprezentanc. Odigranih je bilo 31 tekem. Analizirali smo 29 tekem, saj na dveh tekmah zadetkov ni bilo. Analizo smo opravili na podlagi desetih spremenljivk: splošne značilnosti doseženih zadetkov; del telesa, s katerim so bili doseženi zadetki; doseganje zadetkov glede na igralno mesto; časovna obdobja tekem, v katerih so bili doseženi zadetki; oddaljenost od vrat pri doseganju zadetkov; število predhodnih podaj pred doseganjem zadetkov; število dotikov strelcev z žogo pri doseganju zadetkov; čas trajanja napadov pri doseganju zadetkov; doseganje zadetkov glede na vrsto napada; načini doseganja zadetkov.

Dobljene podatke smo obdelali po postopkih deskriptivne statistike (vsota, povprečje, delež).

Z analizo smo prišli do naslednjih ugotovitev:

- povprečno sta bila dosežena 2,45 zadetka na tekmo,
- reprezentance, ki so na tekmi prve dosegle zadetek, niso izgubile na 93 % tekem,
- 56,3 % zadetkov je bilo doseženih po od 0 do 3 podajah,
- kar 64,5 % zadetkov je bilo doseženih z enim dotikom strelca z žogo,
- v hitrih kontinuiranih napadih in napadih z menjavo ritma je bilo doseženih 81,7 % zadetkov.

Key words: football, European Championship, goals, game analysis, offense

ANALYSIS OF GOALS SCORED AT THE EUROPEAN CHAMPIONSHIP IN FOOTBALL IN 2012

Matjaž Ožek

University of Ljubljana, Faculty of Sport, 2013

91 pages, 41 charts, 17 graphs, 11 sources

ABSTRACT

The topic of the diploma paper is the field of analysis of football, the problem being based on the analysis of goals scored at the European Championship in 2012. 16 national teams took part in the European Championship in 2012 in Poland and Ukraine, and 31 matches were played. We analysed 29 matches, since there were two matches without scored goals. The analysis was based on ten variables: general features of goals, the body part with which the goal was scored, scoring according to the playing position, time frames of matches when goals were scored, distance from the goal when scoring, the number of passes before scoring, the number of strikers' contacts with the ball, the length of offenses when scoring, scoring according to the type of offense, the ways of scoring.

The data was analysed by the methods of descriptive statistics (sum, average, share).

The results of the analysis are as follows:

- on average there were 2.45 goals per match ,
- the national teams that scored first at a match did not lose 93% of matches,
- 56.3% goals were made after 0 to 3 passes,
- 64.5% goals were made by one contact of the striker with the ball,
- in fast, continued offenses and offenses with a rhythm change 81.7% of goals were scored.

KAZALO

1. UVOD	10
2. PREDMET IN PROBLEM	13
2.1. DOSEDANJE RAZISKAVE IN ANALIZE V SLOVENIJI.....	13
3. CILJI PROUČEVANJA	17
4. HIPOTEZE	18
5. METODE DELA.....	20
5. 1. VZOREC MERJENCEV	20
5. 2. VZOREC SPREMENLJIVK	24
5. 2. 1. Razlaga spremenljivk	26
5.3. ZBIRANJE PODATKOV.....	32
5.4. METODE OBDELAVE PODATKOV	34
6. REZULTATI IN RAZPRAVA	35
6.1. SPLOŠNE ZNAČILNOSTI DOSEŽENIH ZADETKOV	35
6.1.1. Končni vrstni red	35
6.1.2. Povprečen odstotek posesti žoge	36
6.1.3. Povprečno število doseženih zadetkov v posamezni fazi tekmovanja	37
6.1.4. Povprečno število doseženih zadetkov posameznih reprezentanc	39
6.1.5. Povprečno število prejetih zadetkov posameznih reprezentanc	40
6.1.6. Učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom.....	42
6.1.7. Pogostost doseganja zadetkov posameznih reprezentanc	43
6.1.8. Povprečno število prekrškov	45
6.1.9. Pomembnost doseganja prvega zadetka	46
6.1.10. Najboljši strelci prvenstva	48

6.2. ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV	50
6.2.1. Del telesa, s katerim so bili doseženi zadetki	50
6.2.2. Doseganje zadetkov glede na igralno mesto	51
6.2.3. Časovna obdobja tekem, v katerih so bili doseženi zadetki	53
6.2.4. Oddaljenost od vrat pri doseganju zadetkov	55
6.2.5. Število predhodnih podaj pred doseganjem zadetkov	57
6.2.6. Število dotikov strelcev z žogo pri doseganju zadetkov	58
6.2.7. Čas trajanja napadov pri doseganju zadetkov	59
6.2.8. Doseganje zadetkov glede na vrsto napada	61
6.2.9. Načini doseganja zadetkov	63
 6.3. RAZLIKE V DOSEGANJU ZADETKOV MED POLFINALISTI IN MED REPREZENTANCAMI, KI SO IZPADLE V ČETRTRFINALU	 65
6.3.1. Razlike v doseganju zadetkov glede na število predhodnih podaj	66
6.3.2. Razlike v doseganju zadetkov glede na čas trajanja napadov	67
6.3.3. Razlike v doseganju zadetkov glede na vrsto napada	69
6.3.4. Razlike v načinu doseganja zadetkov	71
 6.4. RAZLIKE V DOSEGANJU ZADETKOV NA EVROPSKEM PRVENSTVU 2012 IN SVETOVNEM PRVENSTVU 2010	 73
6.4.1. Primerjava deležev doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat	73
6.4.2. Primerjava deležev doseženih zadetkov glede na vrsto napada	75
6.4.3. Razlike v načinu doseganja zadetkov	76

7. POVEZANOST SPREMENLJIVK.....	78
7.1. KORELACIJA MED KONČNO RAZVRSTITVIJO IN POVPREČNIM ŠTEVILOM DOSEŽENIH ZADETKOV	78
7.2. KORELACIJA MED KONČNO RAZVRSTITVIJO IN POVPREČNIM ŠTEVILOM PREJETIH ZADETKOV	79
7.3. KORELACIJA MED KONČNO RAZVRSTITVIJO IN UČINKOVITOSTJO STRELJANJA	80
7.4. KORELACIJA MED KONČNO RAZVRSTITVIJO IN POGOSTOSTJO DOSEGANJA ZADETKOV	80
 8. PREVERJANJE HIPOTEZ.....	81
 9. SKLEP	85
 10. LITERATURA.....	90

1. UVOD

Nogomet je priljubljena igra z žogo in eden najbolj priljubljenih športov na svetu z izjemo Severne Amerike. Pravijo mu tudi »najbolj priljubljena postranska stvar na svetu«.

Med športnimi igrami ima nogomet pomembno vlogo. Zanimanje otrok in odraslih zanj je mnogokrat brezmejno. Vedno znova, zlasti ob velikih prireditvah, se za nogomet zanimajo milijoni ljudi, zbrani na stadionih ali ob televizijskih sprejemnikih. Ta popularnost nosi s seboj vse pozitivne, toda žal tudi negativne lastnosti. Zato ni vseeno, zlasti ne za mladino, kakšna je nogometna prireditev. Tu ne mislimo le na kakovost igre, ampak tudi na medsebojne odnose igralcev v igri, način sojenja, obnašanje gledalcev in drugo. Le nogometna prireditev na dostojni ravni je lahko pomembno sredstvo vzgoje v pozitivnem pomenu. V nasprotnem primeru ruši ugled športa in še posebej nogometa, saj kvari medsebojne odnose, negativno vpliva na vzgojo in mlademu človeku ne odkriva plemenitosti ter prave vrednosti športa in nogometa.

Pri igri prihaja do različnih gibanj igralcev in žoge v raznih smereh in z različnimi hitrostmi. Značilen je tudi boj za žogo dveh ali več igralcev. Vse to ustvarja zapletene in nepredvidene situacije, katerih reševanje zahteva poleg psihomotoričnih sposobnosti, kot so moč, hitrost, preciznost, koordinacija, gibljivost in ravnotežje, tudi visoke funkcionalne sposobnosti organizma. Reševanje igralnih situacij v boju z nasprotnikom zahteva tudi specifične intelektualne in ne nazadnje ustrezne vedenjske lastnosti. Igra omogoča izražanje lastne iniciative, ustvarjalnosti, razvija kolektivnost in medsebojno spoštovanje. Razvija tudi borbenost, vztrajnost, mirnost in zbranost; skratka, oblikuje človekov značaj – karakter.

Nogomet se lahko igra povsod. Za "pravo" igro je sicer potrebna ustrezna velikost igrišča, toda igrati je mogoče tudi na manjših površinah z manjšim številom sodelujočih. Igralci tudi tu doživijo popolno zadovoljstvo, saj lahko vedno nove in neponovljive situacije, ki jih ustvarja kotaleča, leteča ali poskakujoča žoga, verjetno poistovetimo z igrivostjo človekove narave. Zato ni čudno, da je nogomet priljubljena igra ne med mladimi, ampak tudi pri starejših, saj je kot rekreativna dejavnost najbolj razširjena športna igra (Elsner, 2004).

Evropsko prvenstvo v nogometu 2012 je bilo štirinajsto po vrsti in je potekalo med 8. junijem in 1. julijem 2012 v poljskih mestih Varšava, Poznań, Gdańsk in Wrocław ter v ukrajinskih

mestih Kijev, Doneck, Harkov in Lvov. Evropsko prvenstvo 2012 je bilo rekordno z vidika števila vseh gledalcev, ki so si na stadioni ogledali tekme (1440896 gledalcev) in z vidika povprečnega obiska posamezne tekme na stadionu (46481 gledalcev). Sodelovalo je 16 evropskih reprezentanc (leta 2016 in na nadaljnjih evropskih prvenstvih bo po novem sodelovalo 24 reprezentanc). Odigranih je bilo 31 tekem ter doseženih 76 zadetkov. Svoj tretji naslov (1964, 2008, 2012) evropskih prvakov je osvojila reprezentanca Španije, ki je v finalu premagala reprezentanco Italije. V polfinale sta se uvrstili še portugalska in nemška reprezentanca.

Kot zanimivost navajamo vsa dosedanja evropska prvenstva in rezultate finalnih tekem.

1. EP, Francija 1960

Sovjetska zveza – Jugoslavija 2:1, 1:1 (0:1) po podaljšku

2. EP, Španija 1964

Španija – Sovjetska zveza 2:1 (1:1)

3. EP, Italija 1968

Italija – Jugoslavija 1:1 (0:1)

Ponovljena tekma:

Italija – Jugoslavija 2:0 (2:0)

4. EP, Belgija 1972

ZR Nemčija – Sovjetska zveza 3:0 (1:0)

5. EP, Jugoslavija 1976

ČSFR – ZR Nemčija 2:2, 2:2 (2:1) po 11-m 5:3

6. EP, Italija 1980

ZR Nemčija – Belgija 2:1 (1:0)

7. EP, Francija 1984

Francija – Španija 2:0 (0:0)

8. EP, Nemčija 1988

Nizozemska – Sovjetska zveza 2:0 (1:0)

9. EP, Švedska 1992

Danska – Nemčija 2:0 (1:0)

10. EP, Anglija 1996

Nemčija – Češka 2:1, 1:1 (0:0) po podaljšku (zlati gol)

11. EP, Belgija in Nizozemska 2000

Francija – Italija 2:1, 1:1 (0:0) po podaljšku (zlati gol)

12. EP, Portugalska 2004

Grčija – Portugalska 1:0 (0:0)

13. EP, Avstrija in Švica 2008

Španija – Nemčija 1:0 (1:0)

14. EP, Poljska in Ukrajina 2012

Španija – Italija 4:0 (2:0)

2. PREDMET IN PROBLEM

Vsakdo, ki je kakorkoli vpleten v nogomet (bodisi kot igralec, trener, sodnik, funkcionar ...), želi biti pri svojem delu kar se da uspešen. Uspeh igralcev in trenerjev je v največji meri odvisen od rezultatov tekem. Uspešna moštva so tista, ki zmagujejo. Za zmago pa je vedno potrebno doseči vsaj en zadetek več kot nasprotnik. Načini doseganja zadetkov pa se vedno znova spreminjajo.

Verdenik (2006) pravi, da smo danes priče hitremu razvoju nogometne igre. Nenehna borba med napadanjem in branjenjem, kakovostnejši proces treniranja in tekmovanja ter spreminjanje pravil nogometne igre spadajo med glavne vzroke razvoja nogometne igre. Kakor hitro je na primer obrambna postavitve moštva dalj časa onemogočala uspešnost napadanja, je prišlo do spremembe postavitve in načina igre v napadanju z namenom doseganja večjega števila zadetkov in obratno. Zelo uspešno napadanje je povzročilo ustrezne spremembe v načinu branjenja z namenom prejemanja čim manjšega števila zadetkov.

Predmet naloge sega na področje analize nogometne igre, problem pa je vezan na analizo doseženih zadetkov. Faza napada je sestavljena iz treh delov: prehoda iz obrambe v napad, priprave napada in zaključka napada. Prav zaključek napada je najtesneje povezan z doseganjem zadetkov, kar je ključni predmet naše analize.

Z analizo želimo raziskati, na kakšen način dosegajo zadetke najuspešnejša moštva in katere značilnosti v fazi napada ustvarjajo najboljše možnosti za doseganje zadetkov.

Analiza bo v pomoč nogometnim strokovnjakom pri iskanju odgovorov na nekatere vprašanja v zvezi z doseganjem zadetkov.

2.1. DOSEDANJE RAZISKAVE IN ANALIZE V SLOVENIJI

V Sloveniji je bilo na področju analize zadetkov opravljenih nekaj raziskav. V zadnjem času je teh raziskav več, predvsem po zaslugi študentov in profesorjev Fakultete za šport, ki jih zanima trend razvoja nogometne igre. Tovrstne raziskave lahko bralcu ponudijo pomembne

informacije o načinu doseganja zadetkov najboljših moštev. V nadaljevanju je navedenih nekaj raziskav domačih avtorjev.

Zelenik (2004) je analiziral dosežene zadetke na svetovnem prvenstvu v nogometu leta 2002. Od skupno 64 tekem jih je analiziral 62, saj na dveh tekmah tekmovanja po skupinah ni bilo doseženih zadetkov. Z analizo zadetkov je prišel do ugotovitev, da sta bila na tekmo povprečno dosežena 2,5 zadetka, večina od teh z nogo (79,5 %), z razdalje med 5 in 11 metri (37,3 %), po hitrih kontinuiranih napadih (39,6 %), med 76 in 90 minuto igre (19,4 %).

Šolaja (2006) je analiziral dosežene zadetke in ustvarjene priložnosti za doseganje zadetka na svetovnem prvenstvu v Franciji leta 1998. Namen naloge je bil ugotoviti, katera igralna situacija najpogosteje prinese dosežen zadetek oziroma pripomore k ustvarjanju priložnosti za doseganje zadetka in raziskati povezavo opazovanih spremenljivk z uspehom v igri. Ugotovil je, da je bilo na svetovnem prvenstvu v Franciji leta 1998 doseženih 126 (2,62 na tekmo) zadetkov in ustvarjenih 671 (13,98 na tekmo) priložnosti za doseganje zadetka. Zaključni strel je bil pogosteje izveden z nogo (78,5 % pri doseženih zadetkih). 111 zadetkov je bilo doseženih na razdalji od 0 do 16 metrov od vrat. Povprečno število dotikov žoge strelca pri doseganju zadetka je bilo 1,62 dotika na zadetek. Mesto strelca je bilo skoraj izključno v širini kazenskega prostora. Napadi, v katerih so bili doseženi zadetki, so v povprečju trajali 11,8 sekunde, pri tem pa so si igralci v povprečju izmenjali 3,59 podaje. 34 % zadetkov je bilo doseženih po kontinuiranem napadu, 29 % po protinapadu, 33 % po prekinitvah, 2 % po individualnih prodorih in 2 % po napakah nasprotnika. Glede na čas igranja je bilo 39,7 % zadetkov doseženih v prvem polčasu tekem, 60,3 % zadetkov pa je bilo doseženih v drugem polčasu ali v podaljšku regularnega igralnega časa.

Petrovič (2007) je z analizo zadetkov na evropskem prvenstvu leta 2004 na Portugalskem poskušal ugotoviti značilnosti doseganja zadetkov nekaterih najboljših evropskih reprezentanc. Pogledal in analiziral je 31 tekem. Analiza je bila narejena na osnovi devetih glavnih spremenljivk: splošne značilnosti doseganja zadetkov; del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek; mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka; doseganje zadetka glede na vrsto napada; način doseganja zadetka; doseganje zadetka glede na igralno mesto; obdobje tekme v katerem je bil dosežen zadetek; čas trajanja napada pri doseganju zadetka; število podaj pri doseganju zadetka. Z analizo je ugotovil:

- Moštva so v povprečju dosegala 2,48 zadetka na tekmo.
- Največ zadetkov je bilo doseženih z nogo (77 %).

- Največ zadetkov je bilo doseženih z razdalje 5 – 11 metrov (35 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov (35 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih iz prekinitev (36 %).
- Največ zadetkov so dosegli napadalci (58 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih med 16. in 30. minute ter med 76. in 90. minuto (skupno 36 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih od 7. do 12. sekunde trajanja napada (39 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih po manj kot treh podajah (51 %).

Opravil je tudi primerjavo med polfinalisti in ostalimi moštvi ter med drugim ugotovil, da polfinalisti v povprečju dosegajo več zadetkov na tekmo in več iz hitrih kontinuiranih napadov kot ostala moštva. Dobljene rezultate analize je primerjal z rezultati analize doseženih zadetkov na svetovnem prvenstvu leta 2002 in evropskem prvenstvu leta 2000. Med drugim je ugotovil, da je čedalje več zadetkov doseženih iz prekinitev in z glavo.

Kolman (2011) je s pomočjo analize iger reprezentance Italije na svetovnem prvenstvu v Nemčiji leta 2006 ugotovil določene koncepte in zakonitosti igre v fazi napada reprezentance, ki je osvojila naslov svetovnih prvakov. Poiskal je tipične igralne situacije, ki so predstavljale priložnosti Italijanov na tekmah. Na podlagi tega je sestavil taktiko za fazo obrambe, s katero bi se zoperstavil tem napadom. V delu je predstavil metodične korake učenja in treniranja tehnično-taktičnih zamisli v fazi obrambe.

Opeka (2011) je z analizo igre v obrambi na svetovnem prvenstvu 2010 poskušal ugotoviti značilnosti igre v obrambi najboljših 4-ih reprezentanc. Od 64 tekem jih je analiziral 24 (na teh tekmah je nastopala katera od najboljših 4-ih izbranih vrst tega prvenstva. Analizo je opravil na podlagi 6-ih glavnih spremenljivk: izguba posesti žoge, napad nasprotnika, pridobitev posesti žoge, prehod v napad, dvoboji in taktične napake.

Po opravljeni analizi nogometne igre v obrambi prvih štirih reprezentanc na svetovnem prvenstvu je izpostavil naslednje trditve:

- Igralci uspešnejših reprezentanc so dobili več medsebojnih dvobojev.
- Uspešnejše reprezentance so nasprotnikom dovolile manj strelav v okvir vrat.
- Uspešnejše reprezentance so nasprotnikom dovolile manj udarcev iz kota.
- Uspešnejše reprezentance so naredile več prekrškov.
- Uspešnejše ekipe so svoje slabše nasprotnike večkrat ujele v nedovoljen položaj.

- Pri pridobitvi posesti žoge v svojo korist na obrambni polovici se odstotek več s slabšo uvrstitvijo prvih štirih reprezentanc, kar nam nazorno pokaže kvaliteto posamezne reprezentance pri defenzivnih nalogah.
- Španija je imela najučinkovitejšo obrambo (samo 2 prejeta zadetka).
- Španija je pridobila največ žog že na nasprotnikovi polovici igrišča.

Toporišič (2011) je z analizo doseženih zadetkov na svetovnem prvenstvu leta 2010 v Južni Afriki ugotavljal glavne značilnosti doseganja zadetkov nekaterih najboljših državnih reprezentanc. Od 64 tekem jih je analiziral 57, saj na sedmih ni bil dosežen zadetek. Analizo je napravil na podlagi devetih glavnih spremenljivk: splošne značilnosti zadetkov; doseganje zadetka glede na vrsto napada; način doseganja zadetka; čas trajanja napada; časovno obdobje tekme, v katerem je dosežen zadetek; del telesa, s katerim je dosežen zadetek; doseganje zadetka glede na igralno mesto; oddaljenost od vrat in število predhodnih podaj. Z analizo je prišel do naslednjih ugotovitev:

- Povprečno sta bila dosežena 2,27 zadetka na tekmo.
- 54 % zadetkov je bilo doseženih v prvih 12-ih sekundah trajanja napada.
- Napadalci so dosegli 41 % vseh zadetkov.
- Z razdalje od 5 do 11 metrov je bilo doseženih 33 % zadetkov.
- V obdobju od 76. do 90. minute je bilo doseženih 20 % zadetkov.
- 93 % zadetkov je bilo doseženih v prvih 9-ih podajah po osvojeni posesti žoge.

Avtor je naredil tudi primerjavo doseženih zadetkov med četrtfinalisti in reprezentancami, ki se niso uvrstile v četrtfinale. Ugotovil je, da so četrtfinalisti dosegli več zadetkov iz protinapadov ter napadov z menjavo ritma in v prvih osmih sekundah trajanja napada, kar dokazuje večjo uigranost in kvaliteto. Dobljene rezultate je primerjal tudi z rezultati analize doseženih zadetkov na svetovnem prvenstvu leta 2002. Ugotovil je, da se je povečalo število zadetkov, ki so bili doseženi iz hitrih kontinuiranih napadov in po odigrani podaji v globino.

Orel (2012) je ugotavljal povezanost med uspešnostjo in spremenljivkami v napadu na evropskem prvenstvu U 17 v Sloveniji leta 2012. Prišel je do naslednjih ugotovitev:

- Razlika v golih in končna lestvica sta statistično značilno povezani.
- Uspešnejše ekipe manjkrat prehajajo iz obrambe v napad z vratarjem.
- Uspešnejše ekipe manjkrat prehajajo iz obrambe v napad z dolgo žogo.
- Uspešnejše ekipe imajo manjše število prostih strelov.
- Uspešnejše ekipe imajo manjše število prekrškov na tekmo.

3. CILJI PROUČEVANJA

Zastavili smo si naslednje cilje:

1. Ugotoviti način doseganja zadetkov na evropskem prvenstvu leta 2012 na Poljskem in v Ukrajini.
2. Ugotoviti razlike v doseganju zadetkov med polfinalisti in moštvi, ki so izpadle v četrtfinalu, v štirih spremenljivkah:
 - glede na število predhodnih podaj,
 - glede na čas trajanja napada,
 - glede na vrsto napada in
 - glede na način doseganja zadetkov.
3. Ugotoviti razlike v doseganju zadetkov na evropskem prvenstvu 2012 z doseženimi zadetki na svetovnem prvenstvu leta 2010 (Južna Afrika) v treh glavnih spremenljivkah:
 - glede na oddaljenost od vrat,
 - glede na vrsto napada in
 - glede na način doseganja zadetkov.

4. HIPOTEZE

H1. Več zadetkov je bilo doseženih z desno kot levo nogo.

H2. Napadalci so dosegli več zadetkov kot vezni in obrambni igralci.

H3. Glede na časovni interval je bil največji delež zadetkov dosežen v zadnjem petnajst minutnem intervalu (od 76. do 90. minute).

H4. Glede na oddaljenost od vrat je bil največji delež zadetkov dosežen z oddaljenosti od 11 do 16,49 metrov.

H5. Glede na število podaj v napadu je bil največji delež zadetkov dosežen po od 0 do 3 podajah.

H6. Glede na število dotikov strelca z žogo je bil največji delež zadetkov dosežen z dvema dotikoma.

H7. Glede na trajanje napada je bil največji delež zadetkov dosežen v napadih, ki so trajali od 5,01 do 10 sekund.

H8. Glede na vrsto napada je bil največji delež zadetkov dosežen v hitrih kontinuiranih napadih.

H9. Glede na način podaje je bil največji delež zadetkov dosežen po podaji v globino.

H10. Moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegajo večji delež zadetkov po 10-ih podajah ali več, kot moštva, ki so izpadla v četrtfinalu.

H11. Moštva, ki so izgubila v četrtfinalu, dosegajo najmanjši delež zadetkov v napadih, ki trajajo 15 sekund ali več.

H12. Največji delež zadetkov polfinalistov in poražencev četrtfinala je dosežen v hitrih kontinuiranih napadih.

H13. Moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegajo večji delež zadetkov po podaji v globino, kot moštva, ki so izgubila v četrtfinalu.

H14. Na svetovnem prvenstvu leta 2010 je z razdalje 16,5 metrov ali več dosežen večji delež zadetkov kot na evropskem prvenstvu leta 2012.

H15. Na evropskem prvenstvu leta 2012 je večji delež zadetkov doseženih v napadih z menjavo ritma kot na svetovnem prvenstvu leta 2010.

H16. Na evropskem prvenstvu 2012 je s podajami v globino dosežen večji delež zadetkov kot na svetovnem prvenstvu leta 2010.

H17. Povprečno število doseženih zadetkov je statistično značilno povezano s končno razvrstitvijo.

H18. Povprečno število prejetih zadetkov je statistično značilno povezano s končno razvrstitvijo.

H19. Učinkovitost streljanja je statistično značilno povezana s končno razvrstitvijo.

H20. Pogostost doseganja zadetkov je statistično značilno povezana s končno razvrstitvijo.

5. METODE DELA

5. 1. VZOREC MERJENCEV

Na evropskem prvenstvu na Poljskem in v Ukrajini je leta 2012 sodelovalo 16 reprezentanc. Odigranih je bilo 31 tekem, na katerih je bilo doseženih 76 zadetkov. Reprezentance so bile razdeljene v štiri skupine. Ekipe v skupini so igrale vsaka z vsako. Reprezentanci, ki sta osvojili prvo in drugo mesto v skupini, sta se uvrstili v nadaljnje tekmovanje (četrtfinale).

SKUPINA A	SKUPINA B
Češka	Nemčija
Grčija	Portugalska
Rusija	Danska
Poljska	Nizozemska
SKUPINA C	SKUPINA D
Španija	Anglija
Italija	Francija
Hrvaška	Ukrajina
Irska	Švedska

Analizirali smo vse tekme, na katerih je bil dosežen vsaj en zadetek. V predtekmovanju je bil na vseh tekmah dosežen vsaj en zadetek. Na prvenstvu sta se le dve tekmi končali brez zadetkov v rednem delu in obeh podaljških, takrat so o zmagovalcu odločili kazenski strel. To se je zgodilo na četrtfinalni tekmi med reprezentancama Anglije in Italije ter na polfinalni tekmi med reprezentancama Portugalske in Španije.

V naslednjih tabelah so prikazani rezultati tekem po posameznih skupinah, datumi in kraji tekem ter končni vrstni red v skupinah in razmerje med doseženimi in prejetimi zadetki.

SKUPINA A

Tabela 1: Razpored tekem in rezultati v skupini A

DATUM	KRAJ	TEKMA	REZULTAT
8. 6. 2012	Varšava	Poljska – Grčija	1:1 (1:0)

8. 6. 2012	Vroclav	Rusija – Češka	4:1 (2:0)
12. 6. 2012	Vroclav	Grčija – Češka	1:2 (0:2)
12. 6. 2012	Varšava	Poljska – Rusija	1:1 (0:1)
16. 6. 2012	Varšava	Grčija - Rusija	1:0 (1:0)
16. 6. 2012	Vroclav	Češka - Poljska	1:0 (0:0)

Tabela 2: Lestvica po končanem predtekmovanju v skupini A

LESTVICA	RAZMERJE ZADETKOV	OSVOJENE TOČKE
1. Češka	4:5	6
2. Grčija	3:3	4
3. Rusija	5:3	4
4. Poljska	2:3	2

SKUPINA B

Tabela 3: Razpored tekem in rezultati v skupini B

DATUM	KRAJ	TEKMA	REZULTAT
9. 6. 2012	Harkov	Nizozemska – Danska	0:1 (0:1)
9. 6. 2012	Lvov	Nemčija – Portugalska	1:0 (0:0)
13. 6. 2012	Lvov	Danska – Portugalska	2:3 (1:2)
13. 6. 2012	Harkov	Nizozemska – Nemčija	1:2 (0:2)
17. 6. 2012	Harkov	Portugalska – Nizozemska	2:1 (1:1)
17. 6. 2012	Lvov	Danska – Nemčija	1:2 (1:1)

Tabela 4: Lestvica po končanem predtekmovanju v skupini A

LESTVICA	RAZMERJE ZADETKOV	OSVOJENE TOČKE
1. Nemčija	5:2	9
2. Portugalska	5:4	6
3. Danska	4:5	3
4. Nizozemska	2:5	0

SKUPINA C

Tabela 5: Razpored tekem in rezultati v skupini C

DATUM	KRAJ	TEKMA	REZULTAT
10. 6. 2012	Gdansk	Španija – Italija	1:1 (0:0)
10. 6. 2012	Poznanj	Irska – Hrvaška	1:3 (1:2)
14. 6. 2012	Poznanj	Italija – Hrvaška	1:1 (1:0)
14. 6. 2012	Gdansk	Španija – Irska	4:0 (1:0)
18. 6. 2012	Gdansk	Hrvaška – Španija	0:1 (0:0)
18. 6. 2012	Poznanj	Italija - Irska	2:0 (1:0)

Tabela 6: Lestvica po končanem predtekmovanju v skupini C

LESTVICA	RAZMERJE ZADETKOV	OSVOJENE TOČKE
1. Španija	6:1	7
2. Italija	4:2	5
3. Hrvaška	4:3	4
4. Irska	1:9	0

SKUPINA D

Tabela 7: Razpored tekem in rezultati v skupini D

DATUM	KRAJ	TEKMA	REZULTAT
11. 6. 2012	Doneck	Francija – Anglija	1:1 (1:1)
11. 6. 2012	Kijev	Ukrajina – Švedska	2:1 (0:0)
15. 6. 2012	Doneck	Ukrajina – Francija	0:2 (0:0)
15. 6. 2012	Kijev	Švedska – Anglija	2:3 (0:1)
19. 6. 2012	Kijev	Švedska – Francija	2:0 (0:0)
19. 6. 2012	Doneck	Anglija – Ukrajina	1:0 (0:0)

Tabela 8: Lestvica po končanem predtekmovanju v skupini D

LESTVICA	RAZMERJE ZADETKOV	OSVOJENE TOČKE
1. Anglija	5:3	7
2. Francija	3:3	4
3. Ukrajina	2:4	3
4. Švedska	5:5	3

V nadaljevanju bomo predstavili še tekme in rezultate četrtfinala, polfinala in finala. V četrtfinale se je uvrstilo osem reprezentanc, ki so v svoji skupini osvojile prvo oziroma drugo mesto. Te reprezentance so bile: Češka, Grčija, Nemčija, Portugalska, Španija, Italija, Anglija in Francija.

ČETRTFINALE

Tabela 9: Razpored tekem in rezultati v četrtfinalu

DATUM	KRAJ	TEKMA	REZULTAT
21. 6. 2012	Varšava	Češka – Portugalska	0:1 (0:0)
22. 6. 2012	Gdansk	Nemčija – Grčija	4:2 (1:0)
23. 6. 2012	Doneck	Španija – Francija	2:0 (1:0)
24. 6. 2012	Kijev	Anglija – Italija	0:0 (2:4 po enajstmetrovkah)

V polfinale so napredovale reprezentance Portugalske, Nemčije, Španije in Italije. Rezultat na četrtfinalni tekmi med Anglijo in Italijo je bil po rednem delu in dveh podaljških 0:0. Izvajali so se streli iz enajstih metrov, po katerih je slavila reprezentanca Italije.

POLFINALE

Tabela 10: Razpored tekem in rezultati v polfinalu

DATUM	KRAJ	TEKMA	REZULTAT
27. 6. 2012	Doneck	Portugalska – Španija	0:0 (2:4 po enajstmetrovkah)
28. 6. 2012	Varšava	Nemčija – Italija	1:2 (0:2)

V finale sta napredovali reprezentanci Španije in Italije. Rezultat na polfinalni tekmi med Portugalsko in Španijo je bil po rednem delu in dveh podaljških 0:0. Izvajali so se streli iz enajstih metrov, po katerih je slavila reprezentanca Španije.

FINALE

Tabela 11: Finale

DATUM	KRAJ	TEKMA	REZULTAT
1. 7. 2012	Kijev	Španija - Italija	4:0 (2:0)

Španska reprezentanca je kot prva reprezentanca v zgodovini ubranila naslov evropskega prvaka. Španci so z zmago 4:0 dosegli najvišjo zmago v zgodovini finalov evropskih prvenstev.

5. 2. VZOREC SPREMENLJIVK

Vzorec spremenljivk je sestavljen iz desetih glavnih skupin:

1. Splošne značilnosti doseženih zadetkov:

- končni vrstni red,
- odstotek posesti žoge,
- povprečno število doseženih zadetkov v posamezni fazi tekmovanja,
- povprečno število prejetih zadetkov,
- učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom,
- pogostost doseganja zadetkov posameznih reprezentanc,
- povprečno število prekrškov,
- pomembnost doseganja prvega zadetka,
- najboljši strelci.

2. Del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek:

- z nogo,
- z glavo,
- z drugim delom telesa.

3. Doseganje zadetka glede na igralno mesto:

- napadalec,
- centralni zvezni igralec,
- krilni zvezni igralec,
- centralni obrambni igralec,
- krilni obrambni igralec,
- vratar.

4. Časovno obdobje tekme, v katerem je bil dosežen zadetek:

- 1. – 15. minuta,
- 16. – 30. minuta,
- 31. – 45. minuta
- sodniški podaljšek v prvem polčasu,
- 46. – 60. minuta,
- 61. – 75. minuta,
- 76. – 90 minuta,
- sodniški podaljšek v drugem polčasu,
- prvi podaljšek
- drugi podaljšek

5. Oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka:

- 0 – 5,49 metra (znotraj vratarjevega prostora),
- 5,5 – 10,99 metrov (od vratarjevega prostora do kazenske točke),
- 11 – 16,49 metra (od kazenske točke do kazenskega prostora),
- 16,5 – 24,99 metrov,
- 25 metrov ali več.

6. Število predhodnih podaj pri doseganju zadetka:

- 0 – 3 podaje,
- 4 – 6 podaj,
- 7 – 9 podaj,
- 10 podaj ali več.

7. Število dotikov strelca z žogo pri doseganju zadetka:

- 1 dotik (strel proti vratom),

- 2 dotika (sprejem in strel proti vratom),
- 3 dotiki ali več.

8. Čas trajanja napada pri doseganju zadetka:

- 0 – 5 sekund,
- 5,01 – 10 sekund,
- 10,01 – 15 sekund,
- 15,01 sekund ali več.

9. Doseganje zadetka glede na vrsto napada:

- počasen kontinuiran napad,
- hiter kontinuiran napad,
- napad z menjavo ritma,
- protinapad.

10. Način doseganja zadetkov:

- individualni prodor,
- podaja v globino,
- podaja s krilnega položaja,
- dvojna podaja,
- povratna podaja,
- odbita žoga,
- prekinitev,
- napaka nasprotnika,
- avtogol.

5. 2. 1. Razlaga spremenljivk

1. Splošne značilnosti doseženih zadetkov:

a) Končni vrstni red

Končni vrstni red nam prikazuje razporeditev vseh reprezentanc, ki so se udeležile evropskega prvenstva, od prvega do šestnajstega mesta.

b) Odstotek posesti žoge

Odstotek posesti žoge nam prikazuje, kolikšen delež tekme je imela ekipa žogo v posesti v primerjavi z nasprotnikom.

c) Povprečno število doseženih zadetkov v posamezni fazi tekmovanja

Povprečno število doseženih zadetkov smo dobili tako, da smo dosežene zadetke delili z odigranimi tekmami za vsako fazo tekmovanja posebej.

č) Povprečno število prejetih zadetkov

Povprečno število prejetih zadetkov smo dobili tako, da smo število prejetih zadetkov delili s številom odigranih tekem na prvenstvu.

d) Učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom

Učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom smo ugotovili tako, da smo število strellov proti vratom delili s številom doseženih zadetkov.

e) Pogostost doseganja zadetkov posameznih reprezentanc

Pogostost doseganja zadetkov smo dobili tako, da smo delili število odigranih tekem s številom doseženih zadetkov.

f) Povprečno število prekrškov

Povprečno število prekrškov posameznih reprezentanc smo dobili tako, da smo delili število vseh prekrškov s številom tekem, ki jih je reprezentanca odigrala.

g) Pomembnost prvega zadetka

Ugotavljali smo, katera reprezentanca je na posamezni tekmi prva dosegla zadetek in v kolikšni meri je to vplivalo na končni rezultat.

h) Najučinkovitejši strelci

Ugotavljali smo, kateri strelci so bili na evropskem prvenstvu 2012 najbolj učinkoviti in katere so njihove karakteristike.

2. Del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek:

Udarec se navadno izvede z nogo ali glavo. Zadetki s katerimkoli drugim delom telesa (razen z roko) so v nogometni igri redki. S katerim delom telesa bomo poskusili doseči zadetek je v veliki meri odvisno od priprave zaključka napada (ali je žoga podana po tleh, ali je podana žoga polvisoka ali visoka), postavitve nasprotnikovih igralcev, postavitve vratarja in položaja, v katerem je strelec ob zaključku napada.

3. Doseganje zadetka glede na igralno mesto:

Dosežen zadetek se pripiše igralcu, ki igra na določenem igralnem mestu. Če doseže zadetek centralni branilec, zadetek pripišemo centralnemu branilcu ne pa igralnemu mestu, na katerem je bil ob zaključnem strelu.

4. Časovno obdobje tekme v katerem je bil dosežen zadetek:

Igralni čas smo razdelili na šest enakih časovnih delov (vsak izmed njih je trajal 15 minut), sodnikov podaljšek v prvem in drugem polčasu ter dva podaljška (kadar na tekmah izločilnega dela v rednem delu ni bilo zmagovalca).

5. Oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka:

Pri vseh doseženih zadetki nas je zanimala tudi oddaljenost strelca od vrat pri zaključnem strelu.

6. Število predhodnih podaj pred doseganjem zadetka:

Uspešne podaje so v veliki meri odvisne od tehnike igralcev ter od komunikacije med igralci in uigranostjo moštva. Ugotavljali smo, koliko podaj je reprezentanca naredila (ne da bi medtem žoga prešla v nasprotnikovo posest) preden je dosegla zadetek.

7. Število dotikov strelca z žogo pri doseganju zadetka:

Tu smo spremljali samo zaključek akcije in šteli dotike žoge strelca pri doseganju zadetka. Koliko dotikov z žogo bo potreboval strelec, je v veliki meri odvisno od tega, kako natančna je predhodna podaja in kako dobro igralec obvlada žogo. Za nasprotnikovo moštvo je najbolj nevarno takrat, ko lahko igralec natančno podano žogo udari neposredno, brez predhodnega zaustavljanja, saj v tem primeru obrambni igralci nimajo časa pokriti igralca in preprečiti oziroma blokirati strel.

8. Čas trajanja napada pri doseganju zadetka:

Zanimal nas je tudi čas akcije v kateri je bil dosežen zadetek. Čas smo merili od trenutka, ko je ekipa, ki je dosegla zadetek, prišla v posest žoge in vse do trenutka, ko je igralec dosegel zadetek (vmes žoga ne sme priti v nasprotnikovo posest).

9. Doseganje zadetkov glede na vrsto napada:

a) Počasen kontinuiran napad

Počasen kontinuiran napad je napad počasnega ritma, zanj je značilna dolga posest žoge in uporaba povratnih podaj. Ta način napada se uporablja predvsem takrat, ko se nasprotnik hitro vrača v cono branjenja in se tam zapira. Igralci z menjavanjem mest praznijo prostor za vtekanje soigralcev in z ustreznimi kombinacijami poizkušajo presenetiti nasprotnika. Do zaključka napada lahko pride po številnih podajah, prodorih ali varanjih. Bistven kriterij je ritem napadanja.

b) Hiter kontinuiran napad

Pomembni karakteristiki hitrega kontinuiranega napada sta hitro potovanje žoge in hiter zaključek akcije proti postavljeni oziroma delno postavljeni nasprotnikovi obrambi. Potovanje žoge mora biti hitro s podajanji ali varanjem v hitrem teku.

c) Napad z menjavo ritma

Njegovi značilnosti sta sprememba hitrosti gibanja igralcev in žoge pri pripravi napada in največkrat poudarjen hiter zaključek napada.

d) Protinapad

Je najhitrejši in najučinkovitejši način napadanja. Ekipa začne napad na svoji polovici igrišča, velikokrat celo iz obrambne linije. V napad se podaja v diagonalni smeri ali v globino, glede na položaj soigralcev in nasprotnih igralcev. Igralci, ki sodelujejo v napadu, morajo biti zelo hitri, da jih nasprotnik, če je bila žoga podana za njegov hrbet, pred zaključkom napada ne dohiti. Velika prednost protinapada je v tem, da se z njim doseže številčna premoč in se posledično olajša zaključek napada.

10. Način doseganja zadetkov:

a) Individualni prodor

Glavni karakteristika individualnega prodora je, da igralec z vodenjem žoge v polni hitrosti prodira v različnih smereh proti nasprotnikovim vratom. Če nasprotnik neustrezno pokriva igralca, so lahko ti prodori dolgi tudi več metrov. V nasprotnem primeru lahko igralec uporabi varanje kot sredstvo, s katerim doseže prednost pred nasprotnikom in ustvari pogoje za lažje napredovanje napada. Čeprav pri tej obliki ni elementov skupne igre, pa napadalčevi soigralci s svojim postavljanjem močno vplivajo na uspešnost napada.

b) Podaja v globino

Pri podaji v globino igralec poda žogo v smeri naprej proti nasprotnikovim vratom, od koder njegov soigralec nadaljuje napad. Podaje v globino so lahko izvedene po tleh ali po zraku. Med podaje v globino spadajo tudi podaje v prazen prostor.

c) Podaja s krilnega položaja

Pred zaključkom napada, ki pripelje do ustvarjene priložnosti, se izvede podaja s krilnega položaja. Sem spadajo akcije, pri katerih je prišlo do podaje ali prodora v prostoru, katerega širino omejujeta stranska črta kazenskega prostora in vzdolžna črta igrišča, globino pa mu omejujeta sredinska črta in prečna črta igrišča. Pod terminom podaja s krilnega položaja ločimo podaje na prvo vratnico (od sredine vrat k bližnji vratnici), podaje na drugo vratnico (od sredine vrat k oddaljenejši vratnici) in podaje nazaj (na rob kazenskega prostora).

č) Dvojna podaja

Za izvedbo dvojne podaje sta potrebna dva igralca. Po podani žogi soigralcu sledi tek igralca brez žoge (navadno prehitevanje nasprotnikovega igralca). Igralec, kateremu je bila žoga podana, pa jo brez zaustavljanja poda v prazen prostor igralcu, od katerega je žogo dobil. Sledi nadaljevanje igre.

d) Povratna podaja

Pri povratnih podajah igralec poda žogo tako, da potuje vzporedno z njegovim telesom oziroma v smeri za njegov hrbet. V trenutku podaje se njegov soigralec (kateremu je žoga namenjena) nahaja za njegovim hrbtom. Podaje so izvedene znotraj kazenskega prostora in v podaljšku stranskih črt kazenskega prostora.

e) Odbita žoga

V primerih posredovanja vratarjev, blokiranja strellov, strellov, ki zadenejo okvir vrat, obstaja možnost, da se nato žogo nekontrolirano odbije in predstavlja potencialno nevarnost oz. priložnost za doseganje zadetka, če je igralec sposoben ustrezno odreagirati.

f) Prekinitev

K prekinitvam spadajo vse prekinitve nogometne igre, ki so posledica prekrškov nasprotne ekipe, žoge preko vzdolžne črte igrišča (avt), žoge preko prečne črte igrišča (kot) ter sodniškega meta. Prekinitev se izvaja z direktnim ali indirektnim udarcem (odvisno od vrste prekinitve).

g) Napaka nasprotnika

Napake so sestavni del nogometne igre. Najnevarnejše napake so tiste, ki jih igralci napravijo v neposredni bližini vrat, ki jih branijo. Če je igralec, oziroma so igralci nasprotnega moštva dovolj zbrani, potem imajo navadno veliko priložnost za doseganje zadetka. Do napak prihaja v primerih, ko igralec slabo oceni situacijo zaradi utrujenosti, popuščanja koncentracije, slabe komunikacije s soigralci. Napaka je lahko tudi posledica zdrsa igralca ali forechekinga igralcev nasprotne ekipe (vsi igralci moštva, ki je izgubilo žogo na nasprotnikovi polovici, poizkušajo takoj na agresiven način ponovno odvzeti žogo nasprotniku).

h) Avtogol

Avtogol pomeni zadetek, ki ga igralec doseže proti svojemu moštvu.

5.3. ZBIRANJE PODATKOV

Vseh 31 tekem smo posneli z DVD snemalnikom. Za spremljanje tekem smo izdelali posebne tabele (slika 1), v katere smo vnašali naše ugotovitve. Vse zadetke na posamezni tekmi smo si ogledali tolikokrat, da smo razbrali vse informacije, ki so bile za naš problem ključnega pomena.

Slika 1: Tabela za spremljanje tekem

TEKMA	-						
KRAJ, DATUM							
REZULTAT							
Splošne značilnosti doseženih zadetkov	Število strelav proti vratom	-					
	Število strelav v okvir vrat	-					
	Število storjenih prekrškov	-					
	Odstotek posesti žoge	-					
Del telesa s katerim je bil dosežen zadek	Noga						
	Desna						
	Leva						
	Glava						
	Drugo						
Doseganje zadetka glede na igralno mesto	Napadalec						
	Centralni zvezni igralec						
	Krilni zvezni igralec						
	Centralni obrambni igralec						
	Krilni obrambni igralec						
	Vratar						
Časovno obdobje tekme, v katerem je bil dosežen zadek	1. – 15. minuta						
	16. – 30. minuta						
	31. – 45. minuta						
	Sodniški podaljšek v 1. polčasu						
	46. – 60. minuta						
	61. – 75. minuta						
	76. – 90. minuta						
	Sodniški podaljšek v 2. polčasu						
	1. podaljšek						
	2. podaljšek						
Oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka	0 – 5,49 metrov						
	5,5 – 10,99 metrov						
	11 – 16,49 metrov						
	16,5 – 24,99 metrov						
	25 metrov in več						
Število predhodnih podaj pred doseganjem zadetka	0-3 podaje						
	4-6 podaj						
	7-9 podaj						
	10 podaj ali več						
Število dotikov strelca z žogo pri doseganju zadetka	1 dotik						
	2 dotika						
	3 dotiki ali več						
Čas trajanja napada pri doseganju zadetka	0-5 sekund						
	5,01-10 sekund						
	10,01-15 sekund						
	15,01 sekunde in več						
Doseganje zadetka glede na vrsto napada	Počasen kontinuiran napad						
	Hiter kontinuiran napad						
	Napad z menjavo ritma						
	Protinapad						
Način doseganja zadetka	Individualni prodor						
	Podaja v globino						
	Podaja s krilnega položaja						
	Dvojna podaja						
	Povratna podaja						
	Odbita žoga						
	Prekinitev						
	Napaka nasprotnika						
	Avtogol						

5.4. METODE OBDELAVE PODATKOV

Po končanem ogledu vseh tekem, na katerih je bil dosežen najmanj en zadetek, in zbiranju pomembnih informacij, smo podatke obdelali s postopki deskriptivne statistike za vse glavne spremenljivke. Nato smo izračunali vsote, povprečja in odstotkovne vrednosti. Rezultate smo vpisali v tabele in jih na koncu preverili.

V nadaljevanju so rezultati predstavljeni v opisni in grafični obliki.

6. REZULTATI IN RAZPRAVA

6.1. SPLOŠNE ZNAČILNOSTI DOSEŽENIH ZADETKOV

6.1.1. Končni vrstni red

Naslov evropskega prvaka je drugič zapored in tretjič v zgodovini evropskih prvenstev (1964, 2008, 2012) osvojila reprezentanca Španije. Reprezentance, ki se niso uspele prebiti v izločilni del tekmovanja, smo razvrstili glede na število osvojenih točk v skupinskem delu tekmovanja. Reprezentance, ki so izpadle v četrtfinalu oziroma v polfinalu, pa smo razvrstili glede na boljšo razliko med doseženimi in prejetimi zadetki.

Tabela 12: Končni vrstni red

KONČNI VRSTNI RED
1. Španija
2. Italija
3. Nemčija
4. Portugalska
5. Anglija
6. Grčija
7. Češka
8. Francija
9. Rusija
10. Hrvaška
11. Danska
12. Ukrajina
13. Švedska
14. Poljska
15. Nizozemska
16. Irska

Kot pred vsakim tekmovanjem se je pričakovalo, da bodo najvišja mesta zasedle najboljše evropske reprezentance. O kakšnem večjem presenečenju glede zmagovalca ne moremo govoriti. Največje presenečenje prvenstva je izjemno slaba uvrstitev reprezentance Nizozemske, ki je pred prvenstvom kotirala zelo visoko. Zelo zanimiv razplet smo spremljali tudi v prvi skupini, ko je Rusija kljub izjemno dobremu začetku prvenstva ostala brez četrtfinala.

6.1.2. Povprečen odstotek posesti žoge

Tabela 13: Povprečen odstotek posesti žoge

VRSTNI RED	ŠTEVILO TEKEM	POVPREČEN ODSTOTEK POSESTI ŽOGE
1. Španija	6	59
2. Nemčija	5	56,2
3. Rusija	3	56
4. Nizozemska	3	54,34
5. Francija	4	53,5
6. Ukrajina	3	53
7. Italija	6	51,67
8. Češka	4	49,75
9. Danska	3	49,34
10. Hrvaška	3	46,34
11. Švedska	3	46
12. Poljska	3	46
13. Portugalska	5	45,4
14. Grčija	4	43,25
15. Anglija	4	42,5
16. Irska	3	39,67

Povprečen odstotek posesti žoge je pomemben pokazatelj kakovosti reprezentanc. Visok odstotek posesti žoge je dobrodošel, vendar sama posest žoge še ne prinese uspeha. Pomembno je, da si ekipa takrat, ko ima žogo v posesti, ustvari čim več priložnosti za doseganje zadetkov.

Rezultati te analize so nepričakovani. Od osmih reprezentanc, ki so se uvrstile v četrtfinale, imajo le štiri reprezentance (Španija, Nemčija, Francija in Italija) večji delež posesti žoge od svojih nasprotnikov (tabela 13).

Najdlje sta žogo v posesti zadrževali reprezentanci Španije (59 %) in Nemčije (56,2 %), ki se v zadnjih letih na nogometnih tekmovanjih redno uvrščata na najvišja mesta (tabela 13). Ta podatek je pričakovan saj so reprezentanti teh dveh moštev odlično tehnično in taktično usposobljeni.

Glede na povprečno posest žoge se med prvimi štirimi reprezentancami nahajata tudi reprezentanci Rusije (56 %) in Nizozemske (54,34 %), ki pa sta se od tekmovanja poslovili že po skupinskem delu (tabela 13).

Presenetljivo visok odstotek posesti žoge ima reprezentanca Ukrajine s 53 %, ki je v tem pogledu prehitela nogometne "velesile", kot so na primer Italija s 51,67 %, Češka s 49,75 % in Hrvaška s 46,34 % (tabela 13).

Od reprezentanc, ki so se uvrstile v četrtfinale, imata nizek odstotek posesti žoge Anglija s 42,5 % in Portugalska s 45,4 %. Reprezentanca Irske, ki je na turnirju prejela največ zadetkov, ima tudi najnižji povprečni odstotek posesti žoge, in sicer 39,67 % (tabela 13).

6.1.3. Povprečno število doseženih zadetkov v posamezni fazi tekmovanja

Na prvenstvu je bilo odigranih 31 tekem, na katerih je bilo doseženih 76 zadetkov oziroma 2,45 na tekmo. Ta podatek predstavlja srednje visoko vrednost. Vsi zadetki so bili doseženi v rednem igralnem času in so bili vključeni v analizo. Podaljški so se igrali le na četrtfinalni tekmi med Anglijo in Italijo ter na polfinalni tekmi med Portugalsko in Španijo. Obe tekmi sta se po rednem delu in dveh podaljških končali brez zadetkov, zato so zmagovalca odločili kazenski udarci (le-ti niso bili vključeni v analizo).

Za primerjavo navajamo povprečja iz preteklih tekmovanj. Na evropskem prvenstvu leta 2004 je bilo odigranih 31 tekem in doseženih 77 zadetkov, kar v povprečju znaša 2,48 zadetka na tekmo. Na svetovnem prvenstvu leta 2006 je bilo na 64 tekmah doseženih 147 zadetkov, kar v povprečju znaša 2,3 zadetka na tekmo. Na evropskem prvenstvu leta 2008 je bilo na 31 tekmah doseženih 77 zadetkov, kar v povprečju znaša 2,48 zadetka na tekmo. Na svetovnem prvenstvu leta 2010 pa je bilo odigranih 64 tekem in doseženih 145 zadetkov, kar v povprečju znaša 2,27 zadetka na tekmo.

Tabela 14: Povprečno število doseženih zadetkov v posamezni fazi tekmovanja

FAZA TEKMOVANJA	ŠTEVILO ZADETKOV	POVPREČNO ŠTEVILO ZADETKOV NA TEKMO
SKUPINA A	14	2,34
SKUPINA B	16	2,67
SKUPINA C	15	2,5
SKUPINA D	15	2,5
SKUPAJ (SKUPINSKI DEL)	60	2,5
ČETRTRFINALE	9	2,25
POLFINALE	3	1,5
FINALE	4	4
SKUPAJ (IZLOČILNI DEL)	16	2,29
SKUPAJ (CELOTEN TURNIR)	76	2,45

V skupinskem delu tekmovanja je bilo na 24-ih tekmah doseženih 60 zadetkov, kar v povprečju znaša 2,5 zadetka na tekmo. V izločilnem delu pa je bilo na 7-ih tekmah doseženih 16 zadetkov, kar v povprečju znaša 2,29 zadetka na tekmo (tabela 14).

V skupinskem delu tekmovanja je bilo povprečje zadetkov na tekmo visoko, in sicer 2,5 zadetka na tekmo (tabela 14). Tak podatek je bil pričakovan, saj navadno reprezentance v skupinskem delu več tvegajo, ker si želijo v treh tekmah osvojiti čim več točk, ki bi jih uvrstile na prvo ali drugo mesto v skupini, ki vodita v izločilni del tekmovanja. Prisoten je tudi manjši strah po neuspehu, saj o uvrstitvi v četrtfinale odločajo tri tekme in ne samo ena. V skupinskem delu je bilo največ zadetkov doseženih na tekmah med Rusijo in Češko (4:1), med Dansko in Portugalsko (2:3) ter med Švedsko in Anglijo (2:3). Nobena izmed tekem v skupinskem delu se ni končala brez zadetkov. Najnižje povprečje doseženih zadetkov je bilo v skupini A (povprečno 2,34 zadetka na tekmo), najvišje povprečje pa je bilo v skupini B (2,67 zadetka na tekmo).

V izločilnem delu tekmovanja je bilo v povprečju doseženih 2,29 zadetka na tekmo. Pričakovali smo, da bo povprečje nižje kot v skupinskem delu, saj v izločilnem delu ena tekma odloča o tem, ali bo reprezentanca ostala na tekmovanju ali bo izpadla. Reprezentance so zaigrale previdneje, z manjšim tveganjem v fazi napada. Med tremi fazami izločilnega dela (četrtfinale, polfinale in finale) je bilo najvišje povprečje v finalu, in sicer kar 4 zadetke na tekmo. V četrtfinalu je bilo povprečje 2,25 zadetka na tekmo, v polfinalu pa 1,5 zadetka na

tekmo (tabela 14). Največ zadetkov v izločilnem delu je bilo doseženih na četrtfinalni tekmi med Nemčijo in Grčijo (4:2). Četrtfinalna tekma med Anglijo in Italijo ter polfinalna tekma med Španijo in Portugalsko sta se po rednem delu in dveh podaljških končali brez zadetkov. Največje pozornosti je bila deležna finalna tekma med Španijo in Italijo, saj je Španija dosegla najvišjo zmago v zgodovini finalov evropskih prvenstev (4:0).

6.1.4. Povprečno število doseženih zadetkov posameznih reprezentanc

Tabela 15: Povprečno število doseženih zadetkov posameznih reprezentanc

VRSTNI RED REPREZENTANC	ŠTEVILO TEKEM	ŠTEVILO DOSEŽENIH ZADETKOV	POVPREČNO ŠTEVILO DOSEŽENIH ZADETKOV NA TEKMO
1. Španija	6	12	2
2. Nemčija	5	10	2
3. Rusija	3	5	1,67
4. Švedska	3	5	1,67
5. Danska	3	4	1,34
6. Hrvaška	3	4	1,34
7. Grčija	4	5	1,25
8. Anglija	4	5	1,25
9. Portugalska	5	6	1,2
10. Italija	6	6	1
11. Češka	4	4	1
12. Francija	4	3	0,75
13. Nizozemska	3	2	0,67
14. Ukrajina	3	2	0,67
15. Poljska	3	2	0,67
16. Irska	3	1	0,34

Podatki v tabeli 15 prikazujejo učinkovitost posameznih reprezentanc v fazi napada, ne dajejo pa vpogleda v celotno kvaliteto, saj je za pozitiven rezultat poleg učinkovitega napadanja potrebno tudi dobro branjenje.

Rezultati analize povprečnega števila doseženih zadetkov so pokazali, da se v zgornji polovici tabele nahajajo zgolj štiri reprezentance, ki so se uspele uvrstiti v četrtfinale. Te reprezentance so: Španija (povprečno 2 zadetka na tekmo), Nemčija (povprečno 2 zadetka na tekmo), Grčija (povprečno 1,25 zadetka na tekmo) in Anglija (povprečno 1,25 zadetka na tekmo). Kar štirim reprezentancam, ki so pristala v zgornji polovici tabele, se ni uspelo uvrstiti v četrtfinale (Rusija, Švedska, Danska in Hrvaška) (tabela 15).

Višje smo pričakovali predvsem reprezentanco Nizozemske, ki običajno slovi po svoji napadalni igri (v povprečju 0,67 zadetka na tekmo). Reprezentanca Italije, ki se ji je uspelo uvrstiti v finale, je v tej analizi pristala na 10. mestu (povprečno en zadetek na tekmo) (tabela 15).

6.1.5. Povprečno število prejetih zadetkov posameznih reprezentanc

Podatki v tabeli 16 nam posredno nakazujejo, kako so določene reprezentance uspešne v fazi branjenja, ne dajejo pa nam kompleksne informacije o kakovosti reprezentance, saj je za pozitiven rezultat poleg učinkovitega branjenja potrebno tudi dobro napadanje.

Rezultati analize povprečnega števila prejetih zadetkov posameznih reprezentanc so nam pokazali, da se v zgornji polovici tabele nahaja pet reprezentanc, ki so se uspele uvrstiti v četrtfinale. Španska reprezentanca je v povprečju prejela 0,17 zadetka na tekmo, reprezentanca Anglije 0,75 zadetka na tekmo, reprezentanca Portugalske 0,8 zadetka na tekmo, reprezentanca Italije 1,17 zadetka na tekmo (tako visoko povprečje je posledica visokega poraza v finalu proti Španiji s 4 : 0), reprezentanca Nemčije pa je v povprečju prejela 1,2 zadetka na tekmo (tabela 16).

Reprezentance Rusije, Hrvaške in Poljske so v povprečju prejele 1 zadetek na tekmo, kar je relativno dober rezultat. Na zadnjem mestu tabele je reprezentanca Irske, ki je na treh tekmah prejela 9 zadetkov (v povprečju 3 na tekmo). V nasproti s pričakovanji sta se v tem pogledu

slabo odrezali tudi reprezentanci Nizozemske (v povprečju je prejela 1,67 zadetka na tekmo) in Grčije (v povprečju je prejela 1,75 zadetka na tekmo) (tabela 16).

Tabela 16: Povprečno število prejetih zadetkov posameznih reprezentanc

VRSTNI RED REPREZENTANC	ŠTEVILO TEKEM	ŠTEVILO PREJETIH ZADETKOV	POVPREČNO ŠTEVILO PREJETIH ZADETKOV NA TEKMO
1. Španija	6	1	0,17
2. Anglija	4	3	0,75
3. Portugalska	5	4	0,8
4. Rusija	3	3	1
5. Hrvaška	3	3	1
6. Poljska	3	3	1
7. Italija	6	7	1,17
8. Nemčija	5	6	1,2
9. Ukrajina	3	4	1,25
10. Francija	4	5	1,34
11. Češka	4	6	1,5
12. Švedska	3	5	1,67
13. Danska	3	5	1,67
14. Nizozemska	3	5	1,67
15. Grčija	4	7	1,75
16. Irska	3	9	3

6.1.6. Učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom

Tabela 17: Povprečno število strellov za doseganje zadetka

VRSTNI RED REPREZENTANC	ŠTEVILO STRELOV	ŠTEVILO ZADETKOV	POVPREČNO ŠTEVILO STRELOV ZA ZADETEK
1. Grčija	28	5	5,6
2. Danska	27	4	6,75
3. Anglija	36	5	7,2
4. Švedska	36	5	7,2
5. Hrvaška	30	4	7,5
6. Nemčija	75	10	7,5
7. Španija	92	12	7,67
8. Češka	37	4	9,25
9. Rusija	57	5	11,4
10. Portugalska	80	6	13,34
11. Italija	108	6	18
12. Ukrajina	38	2	19
13. Francija	63	3	21
14. Poljska	44	2	22
15. Irska	25	1	25
16. Nizozemska	54	2	27

Rezultati analize učinkovitosti streljanja proti nasprotnikovim vratom so nepričakovani. Prvi dve mesti sta zasedli reprezentanca Grčije s povprečno 5,6 streli za doseganje zadetka in reprezentanca Danske s povprečno 6,75 streli za doseganje zadetka. V zgornji polovici tabele 17 se poleg Grčije nahajajo še štiri reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale: Anglija (povprečno 7,2 strellov), Nemčija (povprečno 7,5 strellov), Španija (povprečno 7,67 strellov) in Češka (povprečno 9,25 strellov). Najmanj učinkoviti sta bili reprezentanci Irske (povprečno 25 strellov za doseganje zadetka) in Nizozemske (povprečno 27 strellov za doseganje zadetka).

Veliko število strelav ne pomeni, da bo moštvo doseglo veliko zadetkov. Lep primer je bila reprezentanca Nizozemske, ki je iz 54 strelav proti vratom dosegla le 2 zadetka. Bolj kot veliko število strelav je pomembna ustreznost zaključevanja akcij. Igralci se morajo racionalno odločiti kdaj, kje in kako bodo streljali proti nasprotnikovim vratom.

6.1.7. Pogostost doseganja zadetkov posameznih reprezentanc

Tabela 18: Povprečno število minut potrebnih za doseganje zadetka

VRSTNI RED REPREZENTANC	ODIGRANIH MINUT	ŠTEVILO ZADETKOV	POVPREČNO ŠTEVILO MINUT ZA DOSEGANJE ZADETKA
1. Nemčija	450	10	45
2. Španija	570	12	47,5
3. Švedska	270	5	54
4. Rusija	270	5	54
5. Danska	270	4	67,5
6. Hrvaška	270	4	67,5
7. Grčija	360	5	72
8. Anglija	390	5	78
9. Portugalska	480	6	80
10. Češka	360	4	90
11. Italija	570	6	95
12. Francija	360	3	120
13. Ukrajina	270	2	135
14. Poljska	270	2	135
15. Nizozemska	270	2	135
16. Irska	270	1	270

Rezultati analize pogostosti doseganja zadetkov (tabela 18) so nam pokazali, da je reprezentanca Nemčije najbolj pogosto dosegala zadetke, in sicer v povprečju na vsakih 45 minut. Sledi ji Reprezentanca Španije, ki je zadetke v povprečju dosegala vsakih 47,5 minut.

V zgornji polovici tabele znova opazimo kar nekaj reprezentanc, ki se jim ni uspelo uvrstiti v izločilni del tekmovanja. Te reprezentance so: Švedska (v povprečju je dosegla zadetek na vsakih 54 minut), Rusija (v povprečju je dosegla zadetek na vsakih 54 minut), Danska (v povprečju je dosegla zadetek vsakih 67,5 minut) in Hrvaška (v povprečju je dosegla zadetek vsakih 67,5 minut igre).

V spodnji polovici tabele 18 najdemo reprezentanco Italije, ki je v povprečju dosegla zadetek vsakih 95 minut. Podobne rezultate so dosegle reprezentance Francije (v povprečju je dosegla zadetek vsakih 120 minut), Ukrajine (v povprečju je dosegla zadetek vsakih 135 minut), Poljske (v povprečju je dosegla zadetek vsakih 135 minut) in Nizozemske (v povprečju je dosegla zadetek vsakih 135 minut). Na zadnjem mestu tabele pa se nahaja reprezentanca Irske, ki je v 270 minutah igre dosegla le en zadetek.

6.1.8. Povprečno število prekrškov

Tabela 19: Povprečno število prekrškov

VRSTNI RED REPREZENTANC	ŠTEVILO TEKEM	ŠTEVILO PREKRŠKOV	POVPREČNO ŠTEVILO PREKRŠKOV NA TEKMO
1. Nemčija	5	49	9,8
2. Ukrajina	3	31	10,34
3. Nizozemska	3	31	10,34
4. Anglija	4	45	11,25
5. Grčija	4	48	12
6. Danska	3	38	12,67
7. Francija	4	51	12,75
8. Rusija	3	40	13,34
9. Španija	6	81	13,5
10. Italija	6	89	14,84
11. Švedska	3	51	17
12. Irska	3	51	17
13. Portugalska	5	91	18,2
14. Češka	4	74	18,5
15. Poljska	3	56	18,67
16. Hrvaška	3	61	20,34

Iz tabele 19 lahko razberemo, da se štiri od osmih reprezentanc, ki so se uvrstile v četrtfinale, nahajajo v zgornji polovici. V prvi polovici tako najdemo Nemčijo, Anglijo, Grčijo in Francijo. V drugi polovici pa Španijo, Italijo, Portugalsko in Češko.

Najmanj prekrškov je naredila reprezentanca Nemčije, povprečno 9,8 na tekmo. Sledita ji reprezentanci Ukrajine in Nizozemske s povprečno 10,34 prekrškov na tekmo (tabela 19).

Najbolj grobo so igrali reprezentanti Švedske, Irske, Portugalske, Češke, Poljske in Hrvaške (s povprečno 17 prekrški in več na tekmo).

Težko bi sklepali ali število prekrškov vpliva na končno razvrstitev, saj se udeleženci polfinala (Nemčija, Španija, Italija in Portugalska) nahajajo na povsem različnih mestih vrstnega reda glede povprečnega števila prekrškov (tabela 19).

6.1.9. Pomembnost doseganja prvega zadetka

Analiza pomembnosti doseganja prvega zadetka nam je pokazala, da je doseganje prvega zadetka na tekmi zelo pomembno:

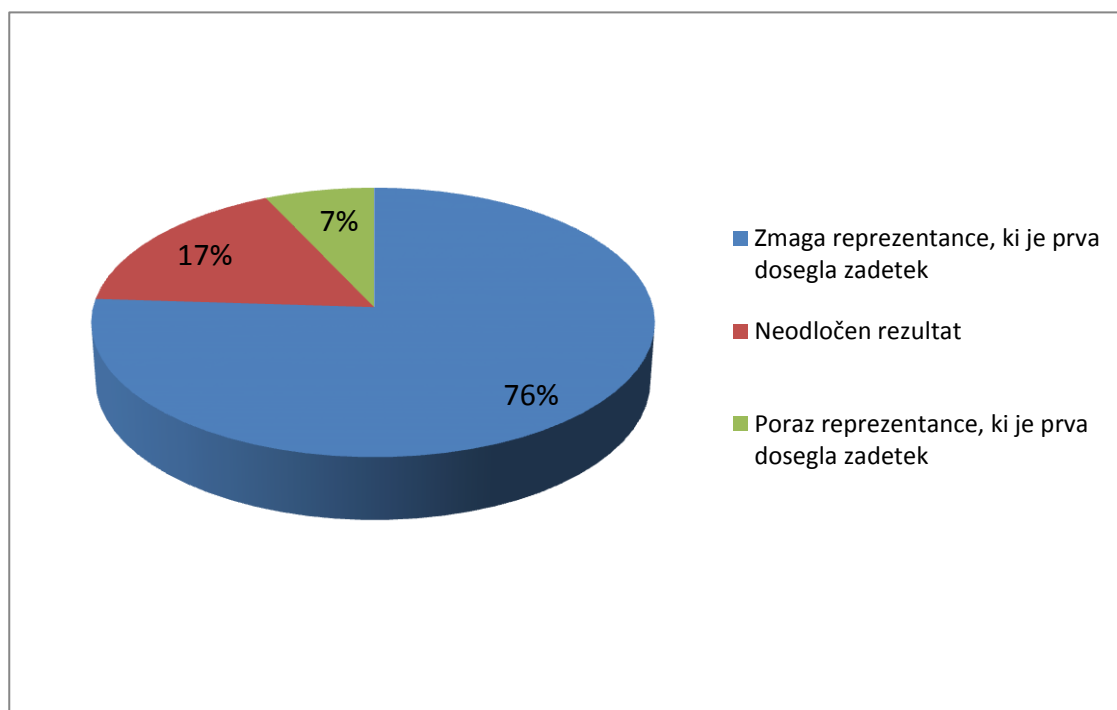
- reprezentance, ki so prve dosegle zadetek, so zmagale na 22-ih tekmah oziroma na 76 % tekem,
- reprezentance, ki so prve dosegle zadetek, so igrale neodločeno na 5-ih tekmah oziroma na 17 % tekem,
- reprezentance, ki so prve dosegle zadetek, so izgubile na 2 tekmah oziroma na 2 % tekem.

Tabela 20: Zmage, neodločeni rezultati in porazi reprezentanc, ki so na tekmah prve dosegle zadetek

IZID TEKME	ŠTEVILO TEKEM	DELEŽ
Zmaga reprezentance, ki je prva dosegla zadetek	22	76 %
Neodločen rezultat	5	17 %
Poraz reprezentance, ki je prva dosegla zadetek	2	7 %
Skupaj	29	100 %

Od 31 tekem smo jih s tega vidika analizirali 29, saj na dveh tekmah ni bil dosežen zadetek.

Graf 1: Razmerje med zmagami, neodločenimi rezultati in porazi reprezentanc, ki so na tekmi prve dosegle zadetek

Reprezentance, ki so prve dosegle zadetek, so na 29-ih tekmah zmagale 22-krat, kar predstavlja 76 %. Neodločeno so igrale na 5-ih tekmah, kar znaša 17 %. Izgubile so samo 2-krat, kar predstavlja 7 % (tabela 20, graf 1).

Moštvo, ki na tekmi prvo doseže zadetek, si poleg rezultatske prednosti ustvari tudi psihološko prednost. Moštvo, ki prvo doseže zadetek, lahko igra bolj racionalno oziroma ekonomično, preveliko tveganje v tem primeru ni potrebno. Nasprotno moštvo, ki je zadetek prejelo, mora zaigrati napadalneje in z več tveganja. Usmerjanje energije v napadanje z željo po doseganju zadetka pa marsikdaj oslabi sposobnost branjenja, kar nasprotnik velikokrat kaznuje s protinapadi.

Igralci moštva, ki je prvo doseglo zadetek, s psihološkega vidika postanejo bolj samozavestni in motivirani. Medtem ko igralci moštva, ki je prejelo zadetek, lahko odreagirajo na različne načine. Način reakcije je v veliki meri odvisen od pomembnosti tekme in ustreznosti psihološke priprave igralcev. Velikokrat se pri igralcih pojavi tudi nervoza, ki zmanjšuje homogenost v moštvu in velikokrat privede do »porušanja« dogovorjenega taktičnega sistema.

Do popolnega preobrata je prišlo le na dveh tekmah. Na tekmi v skupini D med Ukrajino in Švedsko, kjer je Švedska preko Zlatana Ibrahimovića povedla, nato pa je za preobrat poskrbel Andriy Shevchenko. Na tekmi v skupini B med Portugalsko in Nizozemsko je slednja povedla preko Rafaela van der Vaarta, nato pa je za preobrat poskrbel Cristiano Ronaldo.

6.1.10. Najboljši strelci prvenstva

Fernando Torres (Španija)

Rojen: 20. 3. 1984

Klub: Chelsea – Anglija

Število zadetkov: 3

Število asistenc: 1

Odigranih minut: 189

Alan Dzagoev (Rusija)

Rojen: 17. 6. 1990

Klub: CSKA Moskva – Rusija

Število zadetkov: 3

Število asistenc: 0

Odigranih minut: 253

Mario Mandžukić (Hrvaška)

Rojen: 21. 5. 1986

Klub:

Število zadetkov: 3

Število asistenc: 0

Odigranih minut: 270

Mario Gomez (Nemčija)

Rojen: 10. 7. 1985

Klub: Bayern – Nemčija

Število zadetkov: 3

Število asistenc: 1

Odigranih minut: 282

Mario Balotelli (Italija)

Rojen: 12. 8. 1990

Klub: Manchester City – Anglija

Število zadetkov: 3

Število asistenc: 0

Odigranih minut: 421

Cristiano Ronaldo (Portugalska)

Rojen: 5. 2. 1985

Klub: Real Madrid – Španija

Število zadetkov: 3

Število asistenc: 0

Odigranih minut: 480

Fernando Torres je bil najbolj kritiziran napadalec na svetu in tarča številnih izbruhov posmeha. Toda Španec je na koncu osvojil zlati čevelj za najboljšega strelca Eura 2012. Boj za prvega strelca evropskega prvenstva je potekal med njim in napadalcem Nemčije Mariom Gomezom. Oba sta dosegla po tri gole in imela eno podajo, odločitev pa je padla glede na število odigranih minut. Torres je igral "le" 189 minut, Gomez pa 282.

Torres je v začetni enajsterici začel le tekmo proti Irski in na njej dosegel dva gola. V finalu je zabil gol in podal Juanu Mati v 14. minuti po vstopu v igro. Statistično gledano, je gol ali podajo dosegel vsakih 47 minut igre.

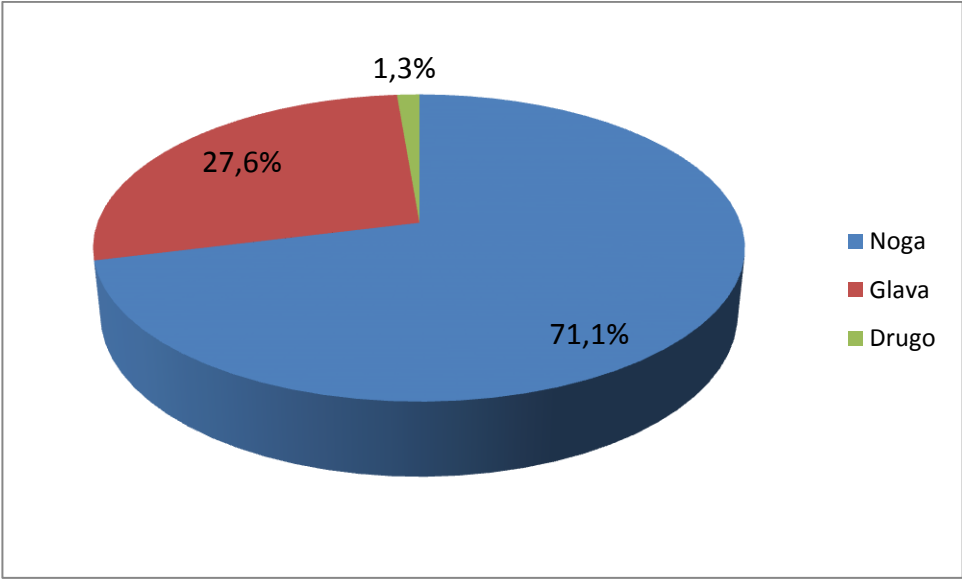
6.2. ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV

6.2.1. Del telesa, s katerim so bili doseženi zadetki

Tabela 21: Del telesa s katerim je bil dosežen zadetek

DEL TELESA	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Noga	54	71,1 %
Glava	21	27,6 %
Drugo	1	1,3 %
Skupaj	76	100 %

Graf 2: Razmerje med številom zadetkom doseženih z nogo, glavo in drugimi deli telesa

Na evropskem prvenstvu 2012 je bilo doseženih 76 zadetkov. Od tega jih je bilo 54 dosežnih z nogo, kar predstavlja 71,1 %. 21 zadetkov je bilo doseženih z glavo, kar predstavlja 27,6 % (tabela 21 in graf 2).

Visok odstotek zadetkov doseženih z nogo je pričakovan, saj je nogomet igra, pri kateri se v največji meri uporabljajo noge. Poleg tega je tudi največ zaključnih udarcev (strelov na vrata) izvedenih z nogo.

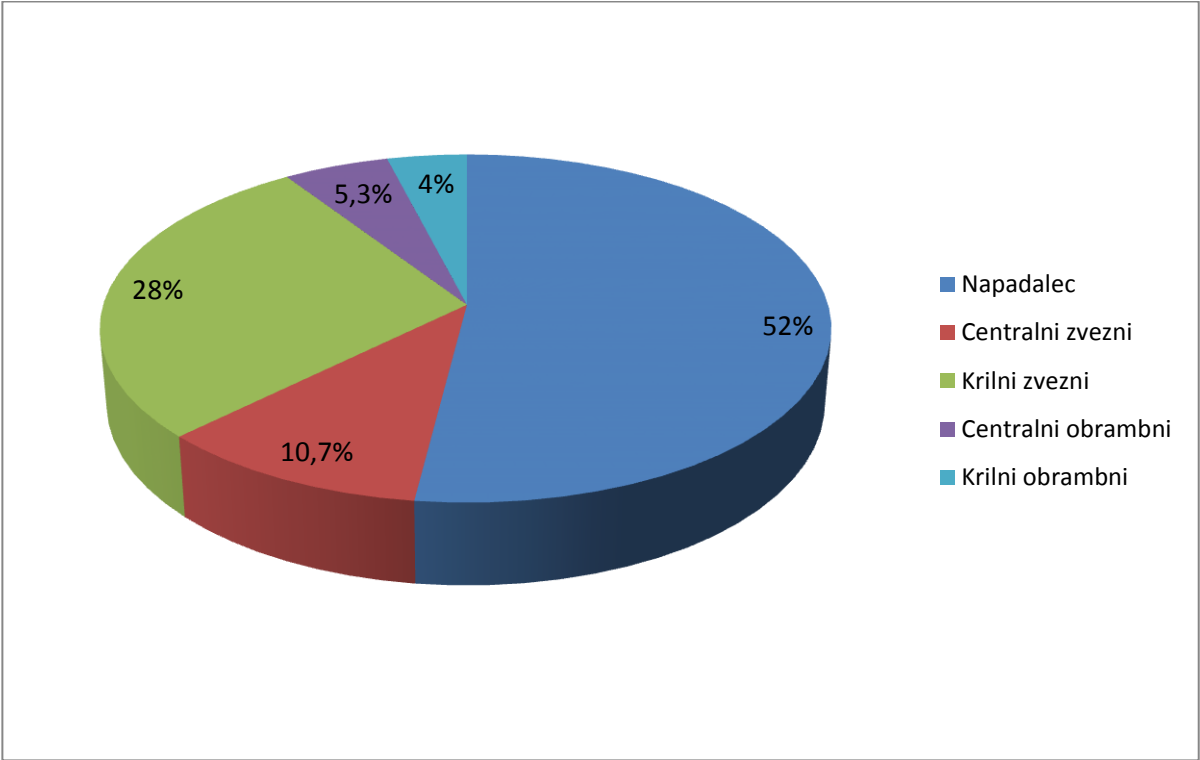
Od 54 zadetkov, ki so bili doseženi z nogo, jih je bilo 41 doseženih z desno nogo, kar predstavlja 54 %, 13 pa z levo, kar predstavlja 17,1 % vseh doseženih zadetkov.

6.2.2. Doseganje zadetkov glede na igralno mesto

Tabela 22: Doseganje zadetkov glede na igralno mesto

IGRALNO MESTO	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Napadalec	39	52 %
Centralni zvezni	8	10,7 %
Krilni zvezni	21	28 %
Centralni obrambni	4	5,3 %
Krilni obrambni	3	4 %
Vratar	0	0 %
Skupaj	75	100 %

Graf 3: Razmerje med doseženim številom zadetkov glede na igralno mesto

Na prvenstvu je bilo doseženih 76 zadetkov, vendar sem jih v to analizo vključil 75, saj je bil dosežen en avtogol, ki ga nismo vključili v analizo.

Pričakovati je bilo, da bodo največ zadetkov dosegli napadalci, saj je njihova primarna naloga doseganje zadetkov. Od 75-ih so jih dosegli 39, kar predstavlja 52 % (tabela 22, graf 3). Napadalci imajo navadno v ekipi najmanj obrambnih nalog. Običajno redko sodelujejo v fazi

organizacije napada in čakajo na priložnost za doseganje zadetka. Sodobni napadalci so izjemno motorično sposobni in so tehnično-taktično vrhunsko usposobljeni.

Krilni zvezni igralci so dosegli 21 zadetkov, kar predstavlja 27,6 % (tabela 22, graf 3). V zadnjih letih so postali izjemno napadalno usmerjeni in dosegajo čedalje več zadetkov. Krilni zvezni igralci so navadno zelo hitri in eksplozivni ter imajo nalogo vključevanja v napad.

Centralni zvezni igralci so dosegli 8 zadetkov, kar predstavlja 10,7 %. Število zadetkov, ki so jih dosegli je torej nizko. Na EP 2004 so centralni zvezni igralci dosegli 18 % zadetkov, na SP 2010 pa 22 %. Centralni zvezni igralci imajo najvišji odstotek posesti žoge v svojem moštvu in so zadolženi za organizacijo napada. Centralni zvezni igralec ima zadolžitve tako v fazi napada kot v fazi obrambe.

Obrambni igralci (centralni obrambni in krilni obrambni) so skupaj dosegli 7 zadetkov, kar predstavlja 9,3 %. Primarna naloga obrambnih igralcev je faza obrambe, saj le ta predstavlja izjemen pomen. Navadno se obrambni igralci bolj redko vključujejo v napadalne akcije globoko na nasprotnikovi polovici. Od obrambnih nogometašev se največkrat v napad vključujejo krilni obrambni igralci. Krilni obrambni nogometaš, ki se je po našem mnenju največ vključeval v napad je bil reprezentant Španije Jordi Alba. Sicer pa se obrambni nogometaši največkrat vključujejo v napad ob prekinitvah.

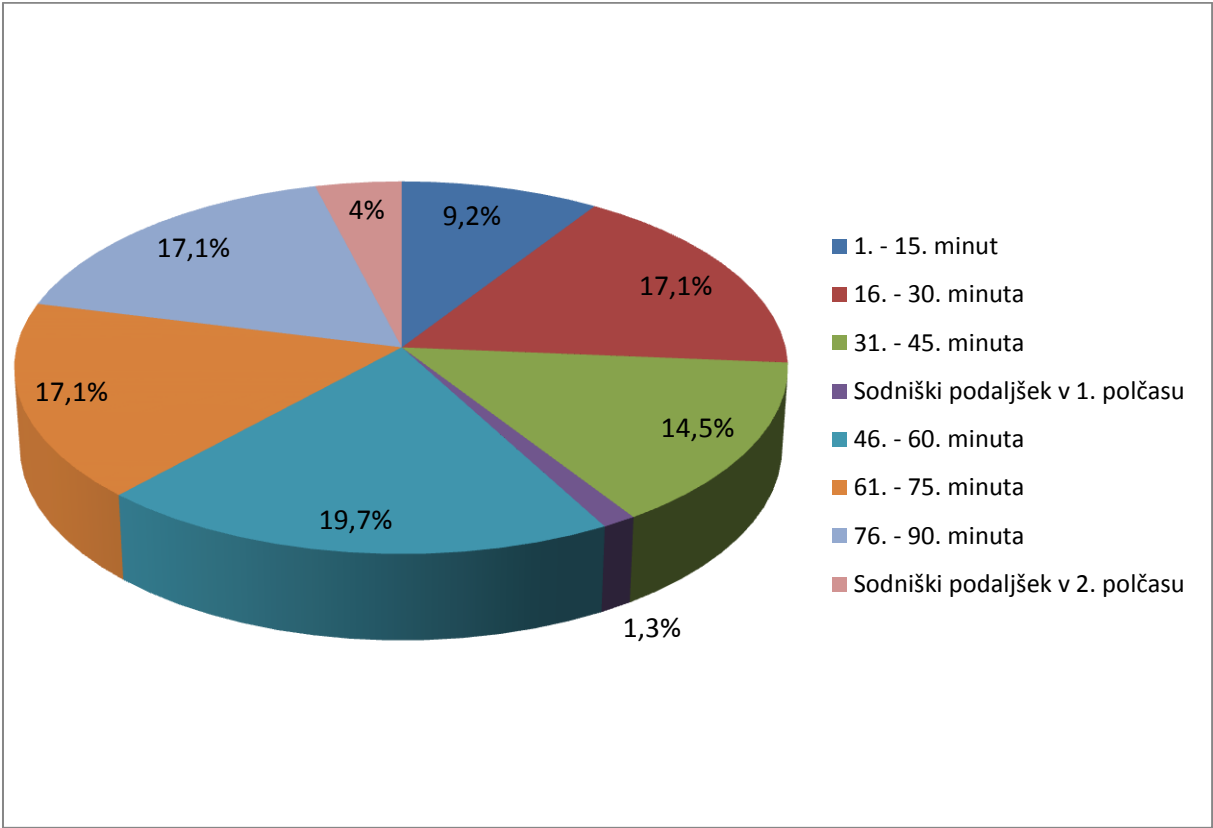
Vse kaže na to, da se igra več po bokih, saj se število zadetkov, ki jih dosežejo centralni zvezni igralci zmanjšuje, vse več zadetkov pa dosegajo krilni zvezni igralci.

6.2.3. Časovna obdobja tekem, v katerih so bili doseženi zadetki

Tabela 23: Doseganje zadetkov glede na časovna obdobja tekme

ČASOVNO OBDOBJE TEKME	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
1. – 15. minuta	7	9,2 %
16. – 30. minuta	13	17,1 %
31. – 45. minuta	11	14,5 %
Sodniški podaljšek v 1. polčasu	1	1,3 %
46. – 60. minuta	15	19,7 %
61. – 75. minuta	13	17,1 %
76. – 90. minuta	13	17,1 %
Sodniški podaljšek v 2. polčasu	3	4 %
1. podaljšek	0	0 %
2. podaljšek	0	0 %
Skupaj	76	100 %

Graf 4: Razmerje doseženih zadetkov glede na časovna obdobja tekme

Analiza časovnih obdobj tekom, v katerih so bili doseženi zadetki, nam je pokazala, da je bilo v prvem polčasu doseženih 32 zadetkov, kar predstavlja 42,1 % vseh zadetkov. V drugem polčasu je bilo doseženih 44 zadetkov, kar predstavlja 57,9 % vseh zadetkov.

Na prvenstvu so se na dveh tekmah igrali podaljški, kjer pa zadetkov ni bilo. Po pričakovanjih je bilo malo zadetkov doseženih v podaljških obeh polčasu. V podaljšku prvega polčasa je bil dosežen en zadenek, kar predstavlja 1,3 % vseh zadetkov. V podaljšku drugega polčasa so bili doseženi trije zadetki, kar predstavlja 4 % vseh zadetkov (tabela 23, graf 4).

V prvih petnajstih minutah je bilo doseženih 7 zadetkov, kar predstavlja 9,2 %. Tako nizko število smo pričakovali, saj se v uvodnih minutah ekipe "spoznavajo" in ne želijo preveč tvegati. V drugi tretjini prvega polčasa (od 16. do 30. minute) se običajno igra nekoliko razživi in posledica je večje število zadetkov. V tem obdobju so jih ekipe dosegle 13, kar predstavlja 17,1 % vseh zadetkov. Podobno število zadetkov je bilo doseženih tudi v zadnji tretjini prvega polčasa (od 31. do 45. minute), in sicer 11, kar predstavlja 14,5 % vseh zadetkov.

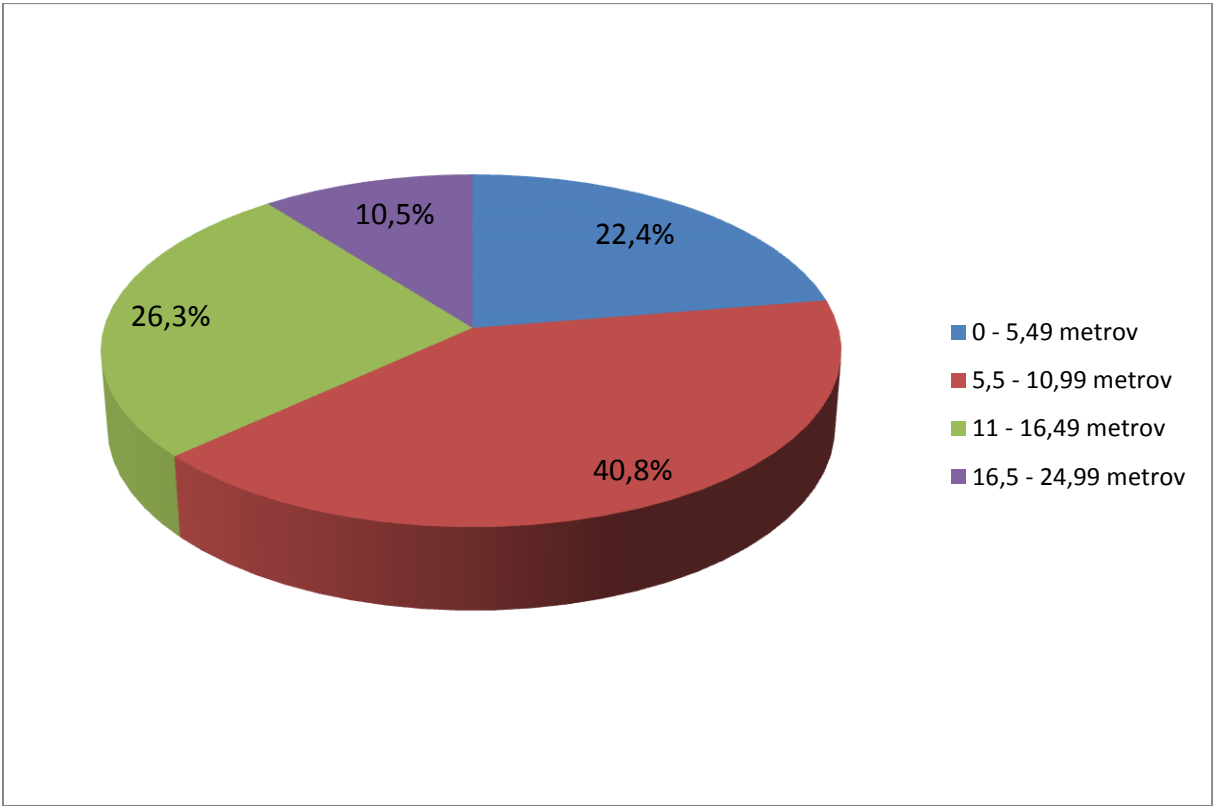
V drugem polčasu je bilo doseženih več zadetkov kot v prvem. Največ jih je bilo doseženih v prvi tretjini drugega polčasa (od 46. do 60. minute), in sicer 15, kar predstavlja 19,7 % vseh zadetkov. Visok odstotek je bil pričakovan, saj se igralci med polčasom malo odpočijejo in dobijo dodatne napotke s strani trenerjev. V drugi tretjini drugega polčasa (od 61. do 75. minute) je bilo doseženih 13 zadetkov, kar predstavlja 17,1 % vseh zadetkov. V zadnji tretjini drugega polčasa je bilo prav tako doseženih 13 zadetkov, kar predstavlja 17,1 % vseh zadetkov.

6.2.4. Oddaljenost od vrat pri doseganju zadetkov

Tabela 24: Oddaljenost od vrat pri doseganju zadetkov

ODDALJENOST OD VRAT	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
0 – 5,49 metrov	17	22,4 %
5,5 – 10,99 metrov	31	40,8 %
11 – 16,49 metrov	20	26,3 %
16,5 – 24,99 metrov	8	10,5 %
25 metrov in več	0	0 %
Skupaj	76	100 %

Graf 5: Razmerje doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat

Z analizo oddaljenosti od vrat pri doseganju zadetkov smo ugotovili, da so igralci z razdalje od 0 do 5,49 metrov dosegli 17 zadetkov, kar predstavlja 22,4 % vseh zadetkov. Delež ni visok, saj je iz takšne bližine velikokrat težko zadeti, če je obramba ustrezno organizirana in vratar pri obrambnih posredovanjih pravočasno zapušča vrata ter nasprotnikom ustrezno "zmanjšuje kot" (tabela 24, graf 5).

Največ zadetkov je bilo doseženih z razdalje od 5,5 do 10,99 metrov, in sicer 31, kar predstavlja 40,8 % vseh zadetkov. Delež je visok in tudi pričakovan. S takšne razdalje ima vratar ob dobrem strelu bolj malo možnosti, da ne prejme zadetka. Časa za reakcijo je zelo malo, navadno premalo, da bi vratar lahko ustrezno posredoval.

Z razdalje 11 do 16,49 metrov je bilo doseženih 20 zadetkov, oziroma 26,3 % vseh zadetkov. V to skupino smo uvrstili tudi tri uspešno izvedene kazenske strele (Salpingidis na četrtfinalni tekmi med Nemčijo in Grčijo, Alonso na četrtfinalni tekmi med Španijo in Francijo ter Özil na polfinalni tekmi med Nemčijo in Italijo). S takšne razdalje ima vratar ob natančnem in močnem strelu bolj malo možnosti pa vendar nekaj več kot pri strelah iz prejšnje kategorije (od 5,5 do 10,99 metrov), saj ima malenkost več časa za posredovanje.

Z razdalje 16,5 do 24,99 metrov pa je bilo doseženih 8 zadetkov, kar predstavlja 10,5 % vseh zadetkov. Pri strelu s takšne razdalje je pomembno, da je strel močnejši in še bolj natančen, saj ima v nasprotnim primeru vratar nasprotnega moštva veliko možnosti, da strel ubrani.

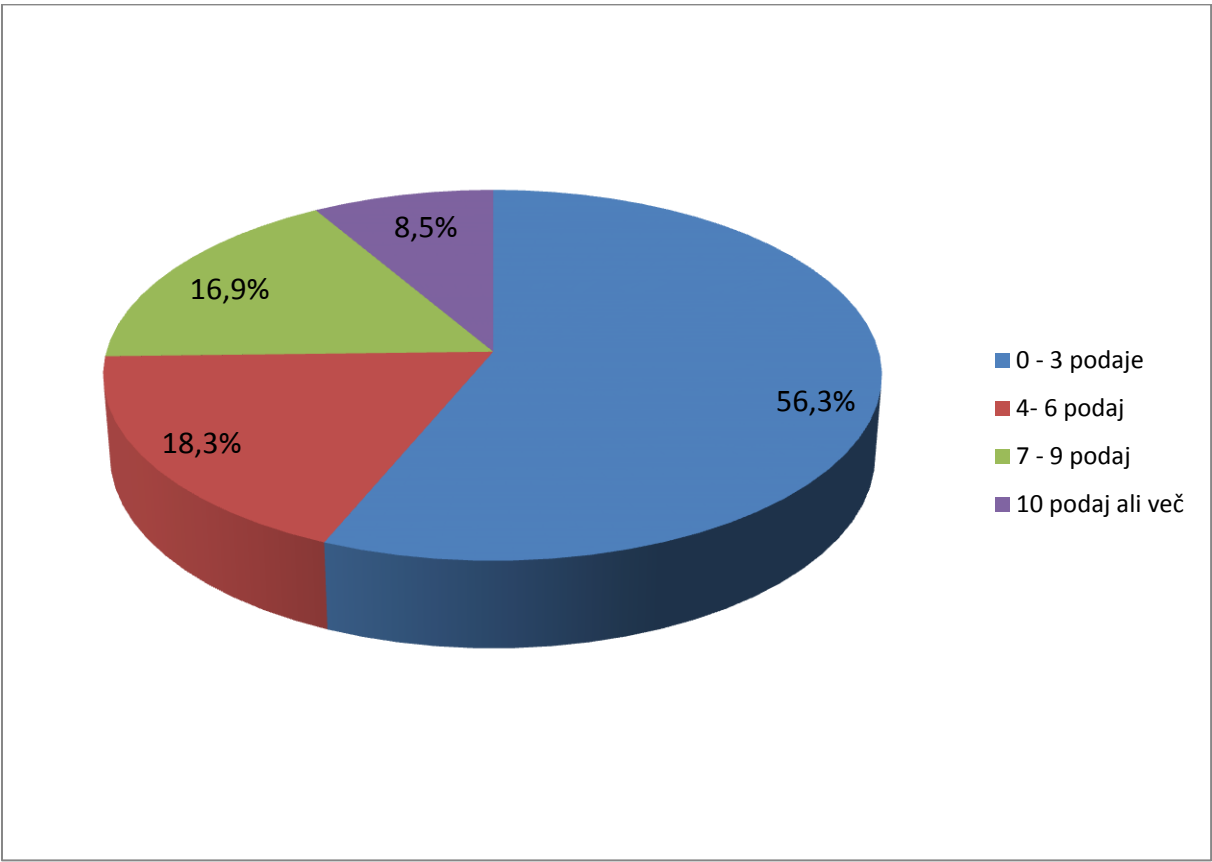
Pri analizi oddaljenosti od vrat pri doseganju zadetkov smo imeli tudi kategorijo doseženih zadetkov z razdalje 25 metrov in več, vendar na tem prvenstvu ni bilo doseženega zadetka, ki bi spadal v to kategorijo. Dobljene rezultate si razlagamo s tem, da se streli z velike razdalje največ izvajajo bolj "po sredini". Zaradi nenehnih izboljšav v fazi branjenja je prostor v sredini bolj zgoščen in posledično se je zmanjšalo tudi število doseženih zadetkov s takšne razdalje. V preteklosti pa smo zasledili nekaj razprav, kako žoge v veliki meri vplivajo na število doseženih zadetkov. Npr. na SP 2010 v Južni Afriki je bilo z razdalje 25 metrov in več doseženih 7 % vseh zadetkov (Toporišič, 2011). Takrat je pred tekmovanjem kar nekaj vratarjev izrazilo nezadovoljstvo nad žogo (in njenim nepredvidljivim letom), ki je bila uporabljena kasneje na turnirju.

6.2.5. Število predhodnih podaj pred doseganjem zadetkov

Tabela 25: Število predhodnih podaj pred doseganjem zadetkov

ŠTEVILO PREDHODNIH PODAJ	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
0 – 3 podaje	40	56,3 %
4 – 6 podaje	13	18,3 %
7 – 9 podaj	12	16,9 %
10 podaj ali več	6	8,5 %
Skupaj	71	100 %

Graf 6: Razmerje predhodnih podaj pred doseganjem zadetkov

V analizo predhodnih podaj pred doseganjem zadetkov smo vključili 71 zadetkov. Od 76-ih doseženih smo jih izpustili 5, in sicer avtogol, tri kazenske udarce in edini zadenek, ki je bil dosežen neposredno iz prostega strela (Andrea Pirlo na tekmi med Italijo in Hrvaško).

Največ zadetkov je bilo doseženih po akcijah, ki so vključevale od 0 do 3 predhodne podaje. Na tak način je bilo doseženih 40 zadetkov, kar predstavlja 56,3 % delež (tabela 25, graf 6). V

nogometu se vse odvija zelo hitro. Trend je, da se po osvojeni posesti žoge skuša le to čim prej odigrati v globino in presenetiti nasprotnika.

V kategorijah od 4 do 6 in od 7 do 9 podaj je bilo doseženo podobno število zadetkov. V kategorijo od 4 do 6 predhodnih podaj pred doseganjem zadetka smo uvrstili 13 zadetkov, kar predstavlja 18,3 % vseh zadetkov. V kategorijo od 7 do 9 podaj pa smo uvrstili 12 zadetkov, kar predstavlja 16,9 % vseh zadetkov (tabela 25, graf 6).

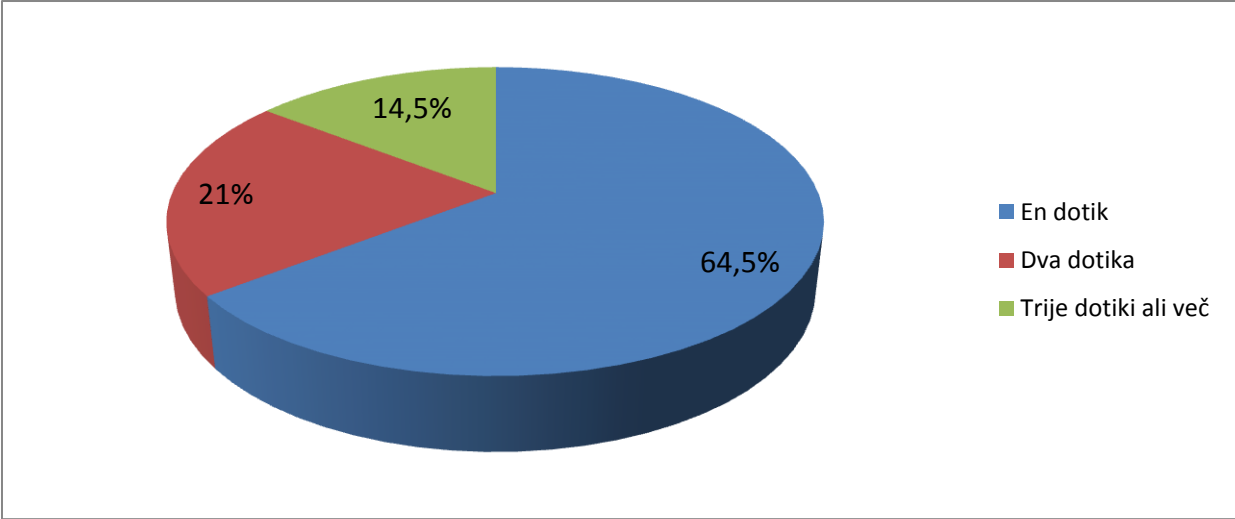
V kategorijo 10 podaj ali več smo uvrstili 6 zadetkov, kar predstavlja 8,5 %. Kadar govorimo o 10 ali več predhodnih podajah pred doseganjem zadetka imamo navadno v mislih kontinuirano napadanje, ki ga uporabljajo le najbolj tehnično in taktično podkovane reprezentance. Zadetke so na tak način dosegle naslednje reprezentance: Španija (2 zadetka), Nemčija (2 zadetka), Rusija (1 zadetek) in Hrvaška (1 zadetek).

6.2.6. Število dotikov strelcev z žogo pri doseganju zadetkov

Tabela 26: Število dotikov strelcev z žogo pri doseganju zadetkov

ŠTEVILO DOTIKOV STRELCEV	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
En dotik	49	64,5 %
Dva dotika	16	21 %
Trije dotiki ali več	11	14,5 %
Skupaj	76	100 %

Graf 7: Razmerje dotikov strelcev z žogo pri doseganju zadetkov

Pri analizi števila dotikov strelca z žogo pred doseganjem zadetka smo prišli do zanimivih rezultatov. Kar pri 49-ih zadetkih, oziroma 64,5 % vseh zadetkov, so se strelci le enkrat dotaknili žoge (tabela 26, graf 7). To pomeni, da so strelci ob prvem stiku žogo že streljali (brez predhodnega zaustavljanja žoge). Na tak način je možno doseči zadetek, če je strelec v primernem položaju – obrnjen v pravo smer. Prav tako pa je zelo pomembno, da je "zadnja podaja" dovolj natančna ter da ima žoga primerno hitrost.

Pri 16-ih zadetkih, oziroma 21 % vseh zadetkov, so se strelci dvakrat dotaknili žoge (tabela 26, graf 7). To pomeni, da so strelci žogo zaustavili ali jo na kakšen drug način sprejeli (npr. sprejem v prostor proti vratom) in nato streljali proti vratom. Pri takšnem načinu doseganja zadetkov je prav tako zelo pomembno pravilno gibanje in postavljanje strelca. Zelo pomembna pa je tudi kakovost podaje (preciznost in jakost).

Pri 11-ih zadetkih, oziroma 14,5 % vseh zadetkov so se strelci trikrat ali večkrat dotaknili žoge (tabela 26, graf 7). Pri teh streljih gre navadno za individualne prodore, kjer si strelci sami pripravijo priložnosti za zadetke. V takšnih akcijah je velikokrat prisotno preigravanje nasprotnikovih igralcev. Pogosto strelci naredijo tri dotike ali več, kadar nasprotnikova zadnja linija stoji visoko in je žoga podana v globino – za hrbet nasprotnikovim igralcem.

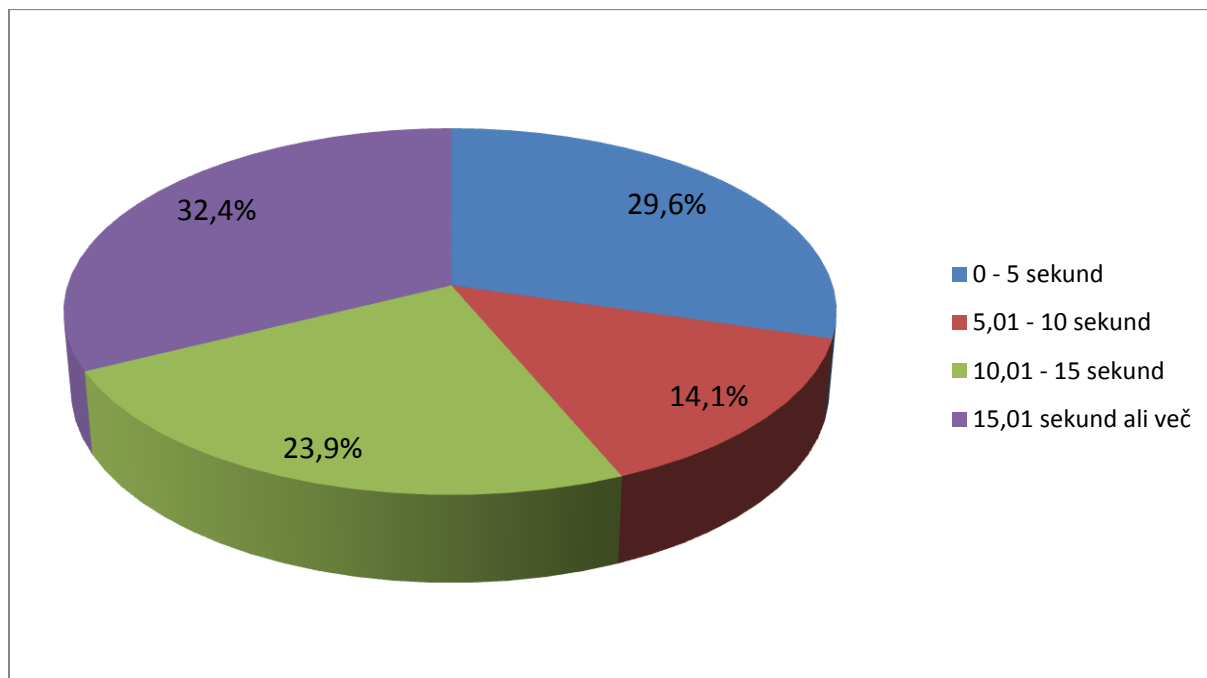
Pri tej analizi smo ugotovili, da je bilo kar 85,5 % vseh zadetkov doseženih z enim ali dvema dotikoma, kar potrjuje dejstvo, da je sodobni nogomet čedalje hitrejši in da je nujno potrebno hitro zaključevanje akcij.

6.2.7. Čas trajanja napadov pri doseganju zadetkov

Tabela 27: Čas trajanja napadov pri doseganju zadetkov

ČAS TRAJANJA NAPADA	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
0 – 5 sekund	21	29,6 %
5,01 – 10 sekund	10	14,1 %
10,01 – 15 sekund	17	23,9 %
15,01 sekund ali več	23	32,4 %
Skupaj	71	100 %

Graf 8: Razmerje trajanja napadov pri doseganju zadetkov

V analizo trajanja napadov pri doseganju zadetkov smo vključili 71 zadetkov. Izpustili smo jih 5, in sicer tri kazenske udarce, avtogol ter edini zadetek iz prostega strela.

21 zadetkov, oziroma 29,6 % vseh zadetkov, je bilo doseženih v napadih, ki so trajali od 0 do 5 sekund (tabela 27, graf 8). V to kategorijo spadajo predvsem zadetki, ki so bili doseženi po napakah nasprotnikov in zadetki, ki so bili doseženi v protinapadih, v katerih je bila žoga odvezeta visoko na nasprotnikovi polovici.

Najmanj zadetkov je bilo doseženih v napadih, ki so trajali od 5,01 do 10 sekund. Teh zadetkov je bilo 10, kar predstavlja 14,1 % vseh zadetkov (tabela 27, graf 8).

17 zadetkov, oziroma 23,9 % vseh zadetkov, je bilo doseženih v napadih, ki so trajali od 10,01 do 15 sekund (tabela 27, graf 8).

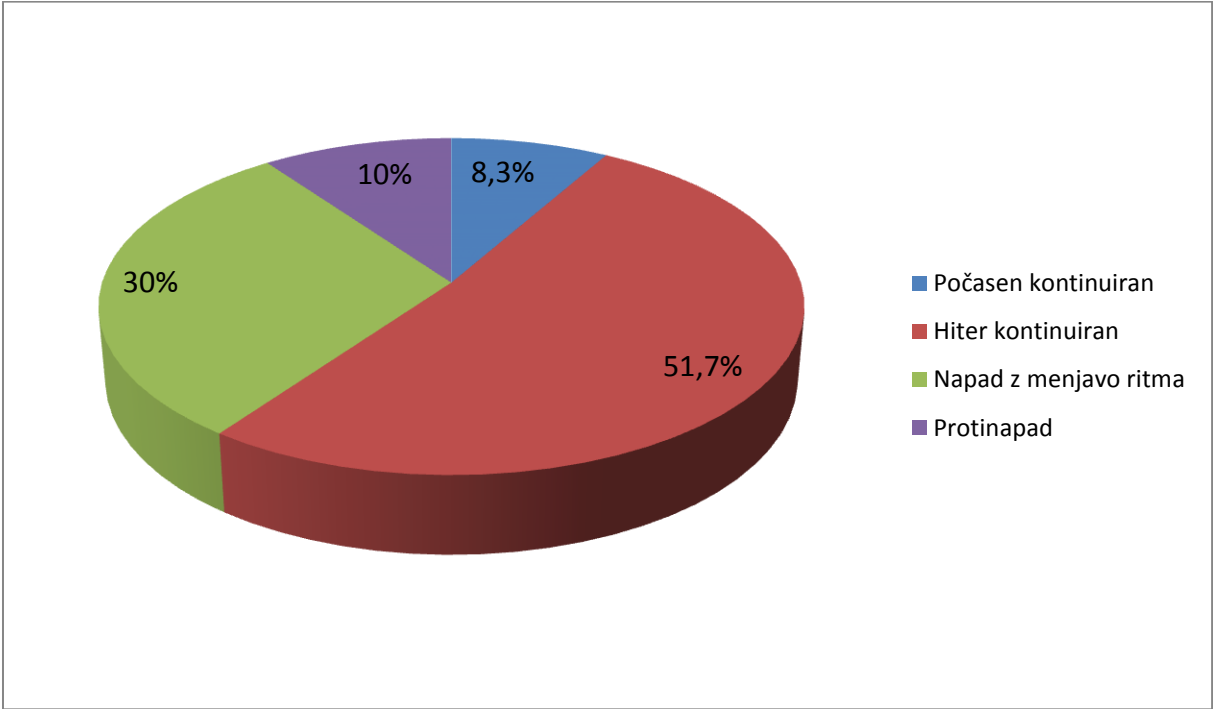
Največ zadetkov je bilo doseženih v napadih, ki so trajali 15,01 sekund ali več. Teh zadetkov je bilo 23, kar predstavlja 32,4 % vseh zadetkov. Navadno je šlo v tej kategoriji za počasne kontinuirane napade in napade z menjavo ritma.

6.2.8. Doseganje zadetkov glede na vrsto napada

Tabela 28: Doseganje zadetkov glede na vrsto napada

VRSTA NAPADA	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Počasen kontinuiran	5	8,3 %
Hiter kontinuiran	31	51,7 %
Napada z menjavo ritma	18	30 %
Protinapad	6	10 %
Skupaj	60	100 %

Graf 9: Razmerje doseženih zadetkov glede na vrsto napada

V analizo doseženih zadetkov glede na vrsto napada je bilo vključenih 60 zadetkov. Izpustili smo vse zadetke, ki so bili doseženi neposredno ali posredno iz prekinitev (teh zadetkov je bilo 15) ter avtogol.

V počasnih kontinuiranih napadih je bilo doseženih 5 zadetkov, kar predstavlja 8,3 % vseh zadetkov (tabela 28, graf 9). Še tako dobra moštva z odličnimi posamezniki imajo težave z napadanjem proti postavljeni obrambi. Ekipe se znajo vse bolj braniti in igralci so večinoma hitri in močni, kar močno otežuje napadanje.

Iz tabele 28 in grafa 9 lahko razberemo, da je bilo največ zadetkov doseženih v hitrih kontinuiranih napadih. Takšnih zadetkov je bilo 31, kar predstavlja 51,7 % vseh zadetkov. Z veliko dinamičnostjo gibanja žoge in igralcev je najlažje ustvariti priložnost za zadetek. Hitro kontinuirano napadanje je značilnost sodobnega nogometa, kjer poskušajo ekipe z nekaj hitrimi podajami oziroma potezami izigrati nasprotnika in priti do priložnosti za doseganje zadetka.

V napadih z menjavo ritma je bilo doseženih 18 zadetkov, kar predstavlja 30 % vseh zadetkov. V večini primerov so igralci držali žogo v posesti in si izmenjavali podaje, ko pa so opazili vrzel v nasprotnikovi obrambi, so npr. hitro podali žogo v prostor in si na ta način ustvarili priložnost za zadetek.

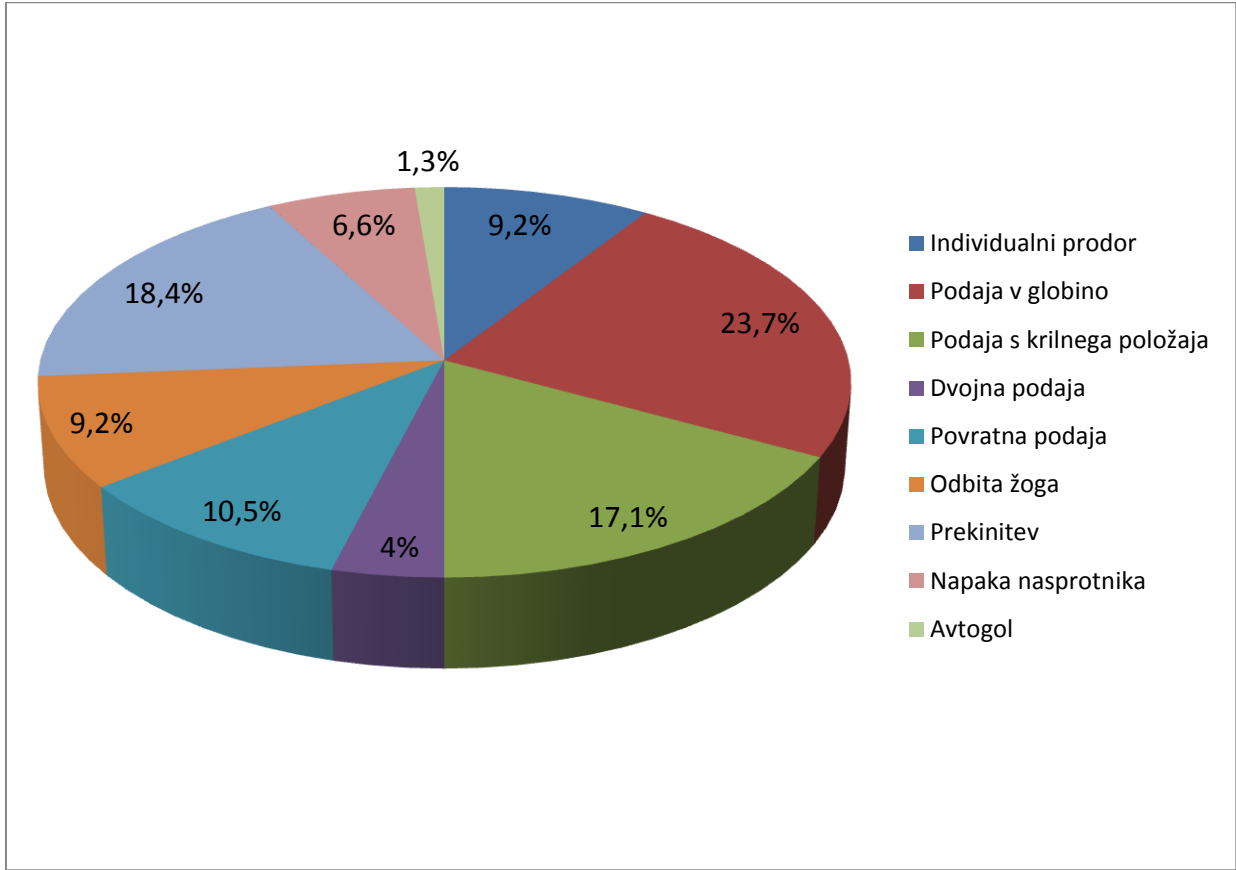
V protinapadih je bilo doseženih 6 zadetkov, kar predstavlja 10 % vseh zadetkov. V zadnjih letih se je močno izboljšala faza branjenja. Velik pomen je na hitrem vračanju in zapiranju prostora, kar nasprotniku preprečuje doseganje zadetkov iz protinapadov.

6.2.9. Načini doseganja zadetkov

Tabela 29: Načini doseganja zadetkov

NAČIN DOSEGANJA ZADETKA	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Individualni prodor	7	9,2 %
Podaja v globino	18	23,7 %
Podaja s krilnega položaja	13	17,1 %
Dvojna podaja	3	4 %
Povratna podaja	8	10,5 %
Odbita žoga	7	9,2 %
Prekinitev	14	18,4 %
Napaka nasprotnika	5	6,6 %
Avtogol	1	1,3 %
Skupaj	76	100 %

Graf 10: Razmerje med doseženimi zadetki glede na način

V analizo načinov doseganja zadetkov smo vključili vseh 76 zadetkov.

En zadetek (1,3 % vseh zadetkov) je bil dosežen z avtogolom. Avtogoli so v nogometu redki, a na vsake toliko časa se naredi, da zaradi pomanjkanja koncentracije ali slabega postavljanja, igralec doseže zadetek v lastno mrežo. Po dvojni podaji so bili doseženi 3-je zadetki, kar predstavlja 4 % vseh zadetkov (tabela 29, graf 10). Zaradi hitrejšega vračanja v obrambo in vedno bolj zgoščenega prostora je dvojno podajo večkrat nemogoče odigrati. Posledično je delež teh zadetkov v zadnjih letih nizek.

Po napakah nasprotnikov so ekipe dosegle 5 zadetkov, kar predstavlja 6,6 % vseh zadetkov. Napake so sestavni del nogometne igre in se bodo vedno dogajale. Do njih prihaja, kadar igralec slabo oceni situacijo zaradi utrujenosti, pomanjkanja koncentracije ali slabe komunikacije s soigralci. Zaradi odbitih žog je bilo doseženih 7 zadetkov, kar predstavlja 9,2 % vseh zadetkov. Prav tako je bilo 7 zadetkov doseženih po individualnem prodoru (tabela 29, graf 10). Tukaj gre predvsem za zadetke po prodorih vrhunskih posameznikov.

8 zadetkov, oziroma 10, 5 % vseh zadetkov, je bilo doseženih po povratni podaji. Povratne podaje so bile načeloma izvedene po tleh, po tem, ko je bila nasprotnikova obramba izigrana z individualnim prodorom ali podajo v globino.

Po podaji s krilnega položaja je bilo doseženih 13 zadetkov, oziroma 17,1 % vseh zadetkov. Podaje so bile lahko izvedene po tleh ali po zraku. Visok delež zadetkov po podaji iz krilnega položaja je razumljiv, saj zgoščeno obrambo težje izigrati skozi sredino, kjer je zelo malo prostora. Več prostora je na krilnih položajih, kjer si lahko hitri in tehnično sposobni igralci ustvarijo prostor za primerno podajo. 14 zadetkov, oziroma 18, 4 % vseh zadetkov (tabela 29, graf 10), je bilo doseženih neposredno ali posredno iz prekinitev. K zadetkom iz prekinitev smo šteli vse zadetke, ki so bili doseženi po nadaljevanju igre po predhodno dosojenemu prekršku, avtu, kotu ali sodniškemu metu. Prekinitve se da zelo dobro uigrati. Igralci namreč točno vedo, kje morajo v določenem trenutku biti oziroma v katero smer se morajo gibati. Italijani so neposredno ali posredno iz prekinitev dosegli 50 % svojih zadetkov.

Največ zadetkov, in sicer 18 (23,7 % vseh), je bilo doseženih po podaji v globino. Ta rezultat je pričakovan, saj se v primeru uspešne podaje v globino igralec sam znajde pred vratarjem. Podaj v globino se v veliki meri poslužuje reprezentanca Španije. V dolgih obdobjih posesti žoge čakajo ustrezen trenutek za podajo v globino.

6.3. RAZLIKE V DOSEGANJU ZADETKOV MED POLFINALISTI IN MED REPREZENTANCAMI, KI SO IZPADLE V ČETRTRFINALU

V nadaljevanju bomo predstavili razlike v doseganju zadetkov med reprezentancami, ki so se uvrstile v polfinale in med tistimi, ki so izpadle v četrtfinalu. Rezultate bomo analizirali na podlagi štirih spremenljivk:

- glede na vrsto napada,
- glede na način doseganja zadetkov,
- glede na število predhodnih podaj,
- glede na čas trajanja napada.

V polfinale so se uvrstile reprezentance Španije, Italije, Nemčije in Portugalske. V četrtfinalu pa so izpadle reprezentance Grčije, Češke, Francije in Anglije.

Polfinalisti so na celotnem prvenstvu odigrali 19 tekem in dosegli 34 zadetkov. Reprezentance, ki so izpadle v četrtfinalu, pa so odigrale 15 tekem in dosegle 17 zadetkov (tabela 30)

Tabela 30: Število doseženih zadetkov, ki so jih dosegli polfinalisti in reprezentance, ki so izpadle v četrtfinalu (skozi celotno tekmovanje)

REPREZENTANCE	ŠTEVILO TEKEM	ŠTEVILO ZADETKOV	POVPREČNO ŠTEVILO DOSEŽENIH ZADETKOV
Polfinalisti	22	34	1,55
Poraženci četrtfinala	16	17	1,06

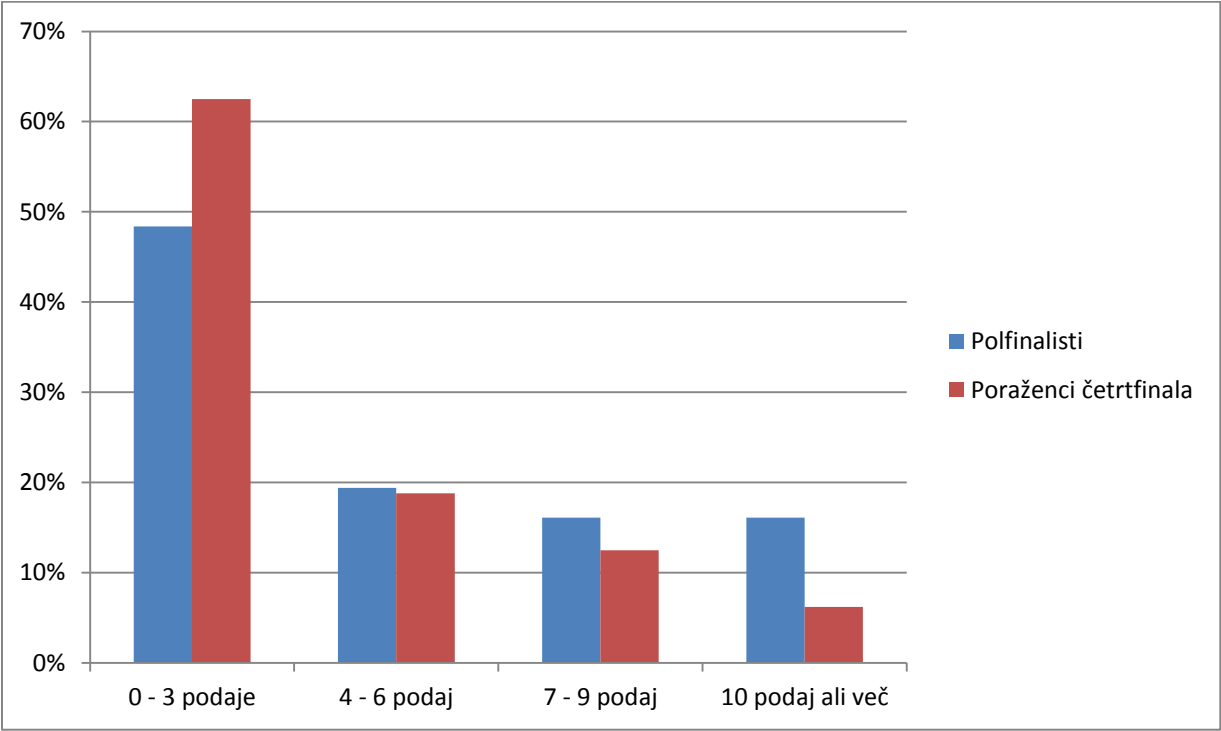
Polfinalisti so v povprečju dosegli 1,55 zadetka na tekmo. Reprezentance, ki so bile v četrtfinalu poražene, pa so v povprečju dosegle 1,06 zadetka na tekmo (tabela 30).

6.3.1. Razlike v doseganju zadetkov glede na število predhodnih podaj

Tabela 31: Razlike v doseganju zadetkov med polfinalisti in poraženci četrtfinala glede na število predhodnih podaj

	POLFINALISTI		PORAŽENCI ČETRTRFINALA	
ŠTEVILO PREDHODNIH PODAJ	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
0 – 3 podaje	15	48,4 %	10	62,5 %
4 – 6 podaj	6	19,4 %	3	18,8 %
7 – 9 podaj	5	16,1 %	2	12,5 %
10 podaj ali več	5	16,1 %	1	6,2 %
Skupaj	31	100 %	16	100 %

Graf 11: Primerjava doseženih zadetkov glede na število predhodnih podaj

Pri primerjavi doseženih zadetkov glede števila predhodnih podaj smo pri zadetkih reprezentanc, ki so izpadle v četrtfinalu, izpustili en zadek (kazenski strel Salpingidisa). Pri zadetkih reprezentanc, ki so se uvrstile v polfinale pa smo izpustili 3 zadetke (kazenska strela Özila in Alonsa ter Pirlov zadek iz prostega strela).

Največja razlika med moštvi se je pokazala v kategoriji od 0 do 3 podaje ter v kategoriji 10 podaj ali več. V kategorijo od 0 do tri podaje smo uvrstili 48,4 % zadetkov polfinalistov in kar 62,5 % zadetkov reprezentanc, ki so izpadle v četrtfinalu. V kategorijo 10 podaj ali več je bilo uvrščenih 16,1 % zadetkov polfinalistov in samo 6,2 % zadetkov reprezentanc, ki so bile poražene v četrtfinalu (tabela 31, graf 11).

Obe skupini sta največ zadetkov dosegli v akcijah, ki so vključevale od 0 do 3 podaje. V ostalih treh kategorijah pa imajo polfinalisti višji delež, ki iz kategorije v kategorijo narašča. V kategoriji od 4 do 6 podaj je razlika majhna (0,6 %), v kategoriji od 7 do 9 podaj pa je 3,6 %.

Razlika je pričakovana. O tehnični in taktični superiornosti reprezentanc nam posredno govori tudi delež doseženih golov po 10-ih podajah ali več. Ekipe, ki so se uvrstile v polfinale, naj bi bile kakovostnejše in bolj sposobne organiziranega napadanja. To domnevo nam potrjuje dejstvo, da so polfinalisti dosegli za 9,9 % več zadetkov po 10 podajah ali več kot reprezentance, ki so izpadle v četrtfinalu.

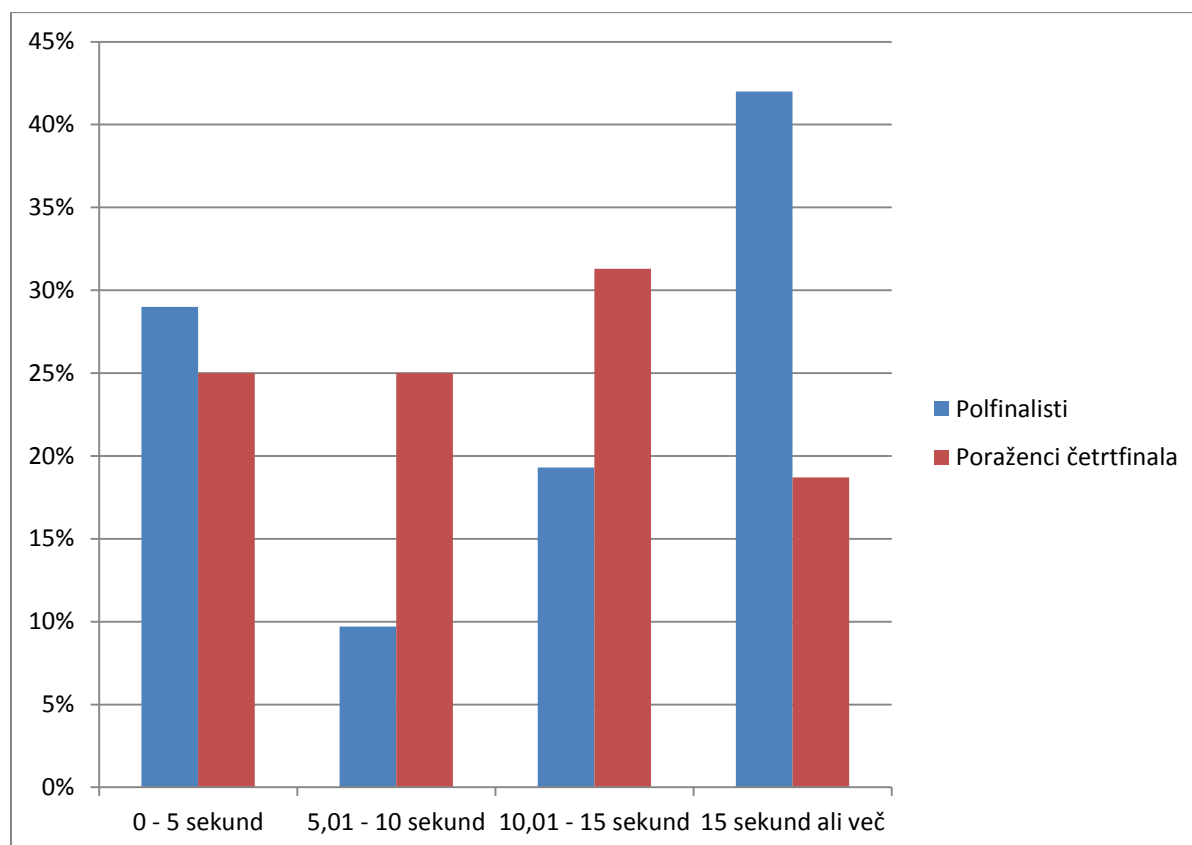
Polfinalisti so dosegli 14,1 % manj zadetkov po napadalnih akcijah, ki so vključevale od 0 do 3 podaje, kot reprezentance, ki so izpadle v četrtfinalu.

6.3.2. Razlike v doseganju zadetkov glede na čas trajanja napadov

Tabela 32: Razlike v doseganju zadetkov med polfinalisti in poraženci četrtfinala glede na čas trajanja napadov

	POLFINALISTI		PORAŽENCI ČETRTRFINALA	
ČAS TRAJANJA NAPADA	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
0 – 5 sekund	9	29 %	4	25 %
5,01 – 10 sekund	3	9,7 %	4	25 %
10,01 – 15 sekund	6	19,3 %	5	31,3 %
15 sekund ali več	13	42 %	3	18,7 %
Skupaj	31	100 %	16	100 %

Graf 12: Primerjava doseženih zadetkov glede na čas trajanja napadov

Pri primerjavi doseženih zadetkov glede na čas trajanja napadov smo pri zadetkih reprezentanc, ki so izpadle v četrtfinalu, izpustili en zadetek (kazenski strel Salpingidisa). Pri zadetkih reprezentanc, ki so se uvrstile v polfinale, pa smo izpustili 3 zadetke (kazenska strela Özila in Alonsa ter Pirlov zadetek iz prostega strela).

Med polfinalisti in poraženci četrtfinala se je pokazala največja razlika pri deležu zadetkov iz napadov, ki so trajali 15 sekund ali več. Polfinalisti so dosegli 13 takšnih zadetkov, kar predstavlja 42 % vseh njihovih zadetkov. Poraženci četrtfinala pa so v akcijah, ki so trajale 15 sekund ali več, dosegli 3 zadetke, kar predstavlja 18,7 % vseh njihovih zadetkov (tabela 32, graf 12). Polfinalisti so torej dosegli 23,3 % več zadetkov v akcijah, ki so trajale 15 sekund ali več.

Iz tabela 32 in grafa 12 lahko razberemo, da so poraženci četrtfinala v akcijah, ki so trajale od 5,01 do 15 sekund, dosegli 56,3 % vseh njihovih zadetkov. Polfinalisti so v takšnih akcijah dosegli 29 % vseh njihovih zadetkov. Četrtfinalisti so torej dosegli 27,3 % več zadetkov v akcijah, ki so trajale od 5,01 do 15 sekund.

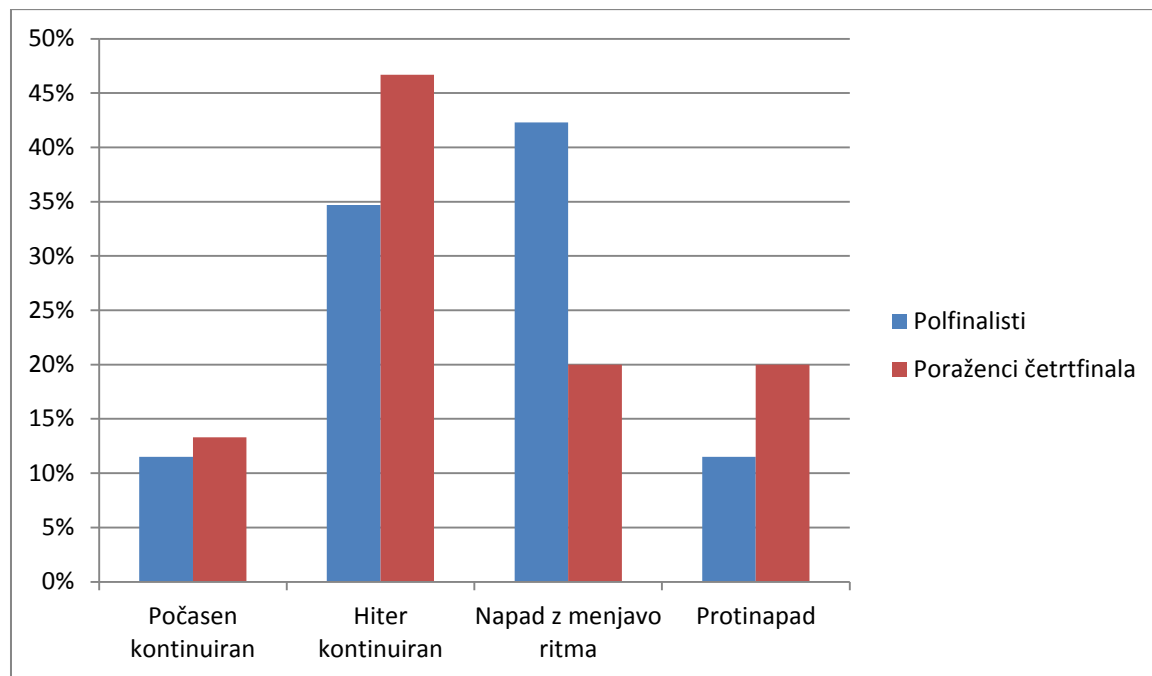
Rezultati analize razlik v času trajanja napadov pri doseganju zadetkov med polfinalisti in poraženci četrtfinala so zelo zgovorni. Pričakovali smo, da bodo polfinalisti večkrat zadeli iz napadov, ki bodo trajali 15 sekund ali več. To se je tudi zgodilo. Ta rezultat kaže na to, da so te ekipe sposobne bolj kontinuiranega napadanja. Reprezentanca Španije je 45,5 % svojih zadetkov (iz igre) dosegla v takšnih napadih. Reprezentanca Italije je na tak način dosegla 40 % vseh svojih zadetkov. V tem pogledu je imela najvišji odstotek reprezentanca Nemčije – 55,6 %.

6.3.3. Razlike v doseganju zadetkov glede na vrsto napada

Tabela 33: Razlike v doseganju zadetkov med polfinalisti in poraženci četrtfinala glede na vrsto napada

VRSTA NAPADA	POLFINALISTI		PORAŽENCI ČETRTRFINALA	
	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Počasen kontinuiran	3	11,5 %	2	13,3 %
Hiter kontinuiran	9	34,7 %	7	46,7 %
Napad z menjavo ritma	11	42,3 %	3	20 %
Protinapad	3	11,5 %	3	20 %
Skupaj	26	100 %	15	100 %

Graf 13: Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada

V primerjavo doseženih zadetkov glede na vrsto napada smo vključili 15 zadetkov, ki so jih dosegli poraženci četrtfinala in 26 zadetkov, ki so jih dosegli polfinalisti. Zadetke, ki so jih ekipe dosegle posredno ali neposredno iz prekinitev (6 zadetkov), nismo vključili v analizo.

Iz počasnih kontinuiranih napadov sta skupini dosegli podoben delež zadetkov (razlika je 1,8 %). Iz hitrih kontinuiranih napadov in protinapadov pa so ekipe, ki so izpadle v četrtfinalu, skupaj dosegle za 20,5 % večji delež zadetkov kot ekipe, ki so se uvrstile v polfinale.

Iz tabele 33 in grafa 13 lahko razberemo, da je največja razlika v doseganju zadetkov glede na vrsto napada med polfinalisti in poraženci četrtfinala v kategoriji napadov z menjavo ritma. Polfinalisti so na ta način dosegli 42,3 % svojih zadetkov, poraženci četrtfinala pa 20 % svojih zadetkov (razlika je 22,3 %).

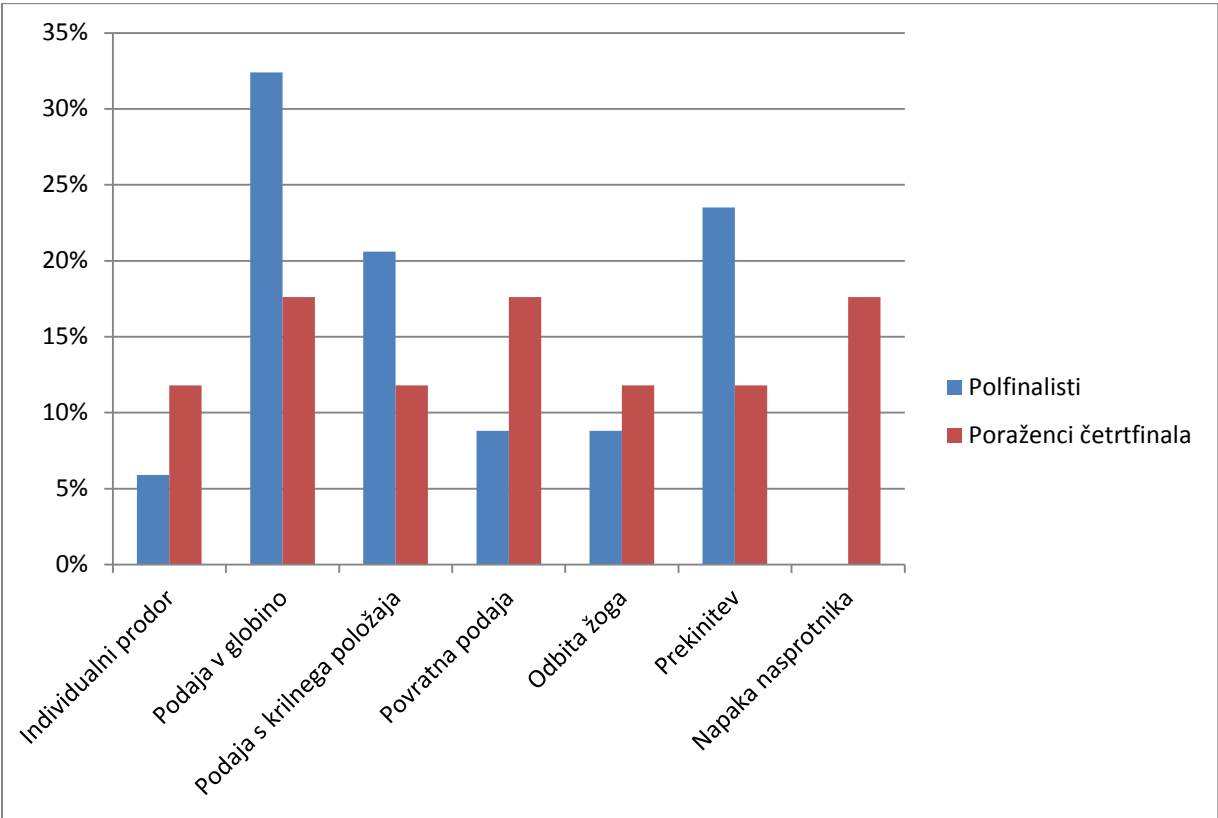
Rezultati te analize so nepričakovani. Predvidevali smo, da bodo polfinalisti imeli višji odstotek zadetkov doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov. Visok delež zadetkov doseženih v napadih z menjavo ritma pa je bil glede na trend vrhunškega nogometa pričakovan. Vrhunska moštva imajo navadno visok odstotek posesti žoge in v akcijah dolgo krožijo z žogo okoli nasprotnikove obrambe. Ko najdejo vrzel v nasprotnikovi obrambi, pa z zelo hitro akcijo (npr. podaja v globino) poskušajo doseči zadetek. Španija je 45,5 % svojih zadetkov dosegla v napadih z menjavo ritma.

6.3.4. Razlike v načinu doseganja zadetkov

Tabela 34: Razlike med polfinalisti in poraženci četrtfinala glede na način doseganja zadetkov

NAČIN DOSEGANJA ZADETKOV	POLFINALISTI		PORAŽENCI ČETRTFINALA	
	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Individualni prodor	2	5,9 %	2	11,8 %
Podaja v globino	11	32,4 %	3	17,6 %
Podaja s krilnega položaja	7	20,6 %	2	11,8 %
Dvojna podaja	0	0 %	0	0 %
Povratna podaja	3	8,8 %	3	17,6 %
Odbita žoga	3	8,8 %	2	11,8 %
Prekinitev	8	23,5 %	2	11,8 %
Napaka nasprotnika	0	0 %	3	17,6 %
Avtogol	0	0 %	0	0 %
Skupaj	34	100 %	17	100 %

Graf 14: Primerjava načinov doseganja zadetkov med polfinalisti in poraženci četrtfinala

Pri primerjavi načinov doseganja zadetkov med polfinalisti in poraženci četrtfinala smo obravnavali vse zadetke, ki sta jih skupini dosegli skozi celotno tekmovanje. Polfinalisti so skupaj dosegli 34 zadetkov, poraženci četrtfinala pa so skupaj dosegli 17 zadetkov.

Takoj smo opazili, da nobena od skupin ni dosegla zadetka po dvojni podaji ali avtogolu nasprotnega moštva. Zanimiv se nam je zdel predvsem podatek, da ekipe obeh skupin niso dosegle niti enega zadetka po odigrani dvojni podaji. Polfinalisti prav tako niso dosegli nobenega zadetka po napakah nasprotnika (poraženci četrtfinala so na ta način dosegli 17,6 % vseh njihovih zadetkov).

Ekipe, ki so bile poražene v četrtfinalu, so več zadetkov kot polfinalisti dosegle po individualnih prodorih (razlika je 5,9 %), povratnih podajah (razlika je 8,8 %) in odbitih žogah (razlika je 3 %). Sicer so zadetki pri izpadlih četrtfinalistih glede načina doseganja zelo enakomerno razporejeni – dva ali trije zadetki v posamezni kategoriji (tabela 34, graf 14).

Polfinalisti so iz prekinitev dosegli 8 zadetkov, kar predstavlja 23,5 % vseh njihovih zadetkov. Porazenci četrtfinala so iz prekinitev dosegli 11,8 % vseh njihovih zadetkov. Razlika je torej 11,7 %. Polfinalisti so po podajah s krilnega položaja dosegli 7 zadetkov, kar predstavlja 20,6 % vseh njihovih zadetkov. Porazenci v četrtfinalu so na ta način dosegli 2 zadetka, kar predstavlja 11,8 % vseh njihovih zadetkov (tabela 34, graf 14).

Iz grafa 14 lahko razberemo, da so polfinalisti največ zadetkov dosegli po podajah v globino. Na ta način so dosegli 32,4 % vseh njihovih zadetkov. Porazenci četrtfinala so na ta način dosegli 17,6 % vseh njihovih zadetkov (razlika je 14,8 %). Visok odstotek doseženih zadetkov po podajah v globino je bil pričakovan. Podaja v globino je bila največkrat uporabljena v napadih z menjavo ritma – visok odstotek zadetkov po podajah v globino in visok odstotek zadetkov doseženih v napadih z menjavo ritma se torej vzajemno potrjujeta.

6.4. RAZLIKE V DOSEGANJU ZADETKOV NA EVROPSKEM PRVENSTVU 2012 IN SVETOVNEM PRVENSTVU 2010

Predstavili bomo razlike v doseganju zadetkov na evropskem prvenstvu 2012 in svetovnem prvenstvu 2010 v treh pomembnih spremenljivkah:

- glede na oddaljenost od vrat,
- glede na vrsto napada in
- glede na način doseganja zadetkov.

Sicer se evropsko in svetovno prvenstvo razlikujeta v marsikaterem pogledu, a zdi se nam, da je iskanje razlik v doseganju zadetkov na obeh tekmovanjih smiselno, saj nam bo ponudilo odgovore o smernicah razvoja sodobnega nogometa v fazi napada. Čeprav na svetovnem prvenstvu nastopajo tudi reprezentance iz Azije, Afrike, Severne in Južne Amerike je tekmovalni naboj na obeh tekmovanjih podoben – enormen.

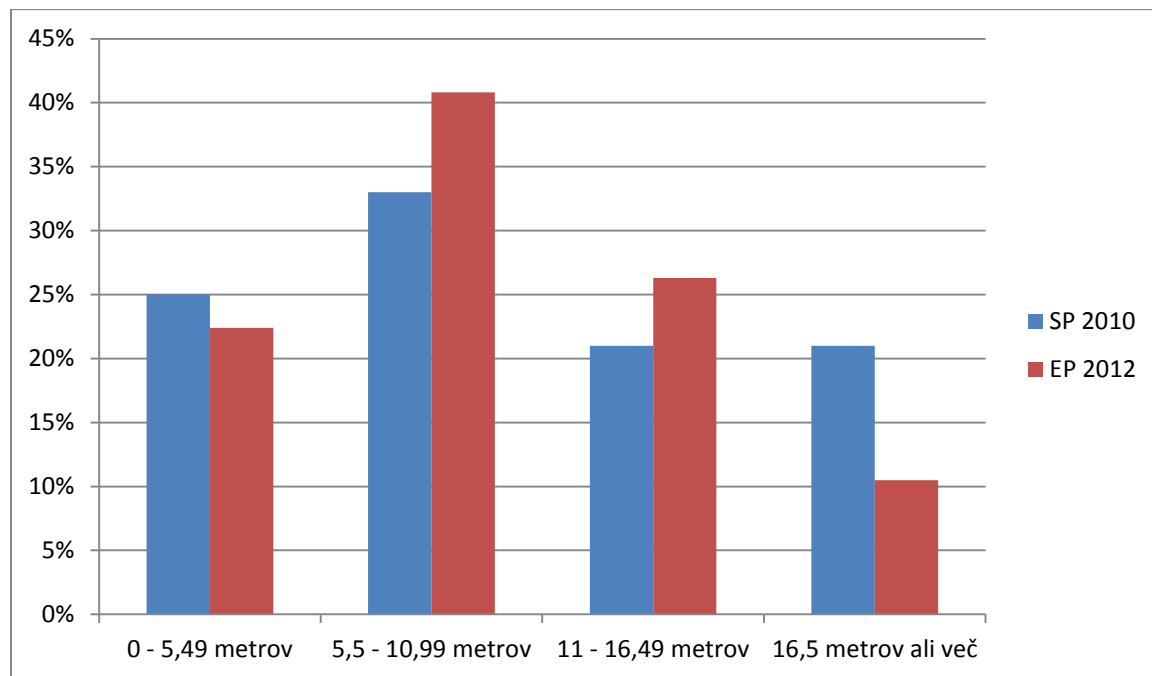
Toporišič (2011) je analiziral glavne značilnosti doseganja zadetkov na svetovnem prvenstvu 2010. Na prvenstvu, ki je potekalo v Južni Afriki, je bilo odigranih 64 tekem, doseženih pa je bilo 145 zadetkov (povprečno 2,27 zadetka na tekmo). Naslov prvakov je osvojila reprezentanca Španije, ki je v finalu po podaljškju z 1:0 premagala reprezentanco Nizozemske.

6.4.1. Primerjava deležev doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat

Tabela 35: Primerjava deležev doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat

ODDALJENOST OD VRAT	SP 2010	EP 2012
0 – 5,49 metrov	25 %	22,4 %
5,5 – 10,99 metrov	33 %	40,8 %
11 – 16,49 metrov	21 %	26,3 %
16,5 metrov in več	21 %	10,5 %
Skupaj	100 %	100 %

Graf 15: Primerjava doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat

Pri primerjavi doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat moramo poudariti, da so bili zadetki, doseženi na SP 2010, glede na oddaljenost od vrat razdeljeni v pet kategorij, ki pa niso bile identične tistim, ki smo jih uporabili. Tako smo kategoriji doseženih zadetkov na SP 2010 z oddaljenosti 11 metrov in 11 – 16 metrov združil v kategorijo 11 – 16,49 metrov. Avtor analize je z oddaljenostjo 16 metrov verjetno mislil na rob kazenskega prostora, ki pa se dejansko nahaja na 16,5 metrov od vrat (vratarjev prostor pa se nahaja 5,5 metrov od vrat). Korekcija je bila potrebna tudi v naši klasifikaciji. Združili smo kategoriji 16,5 – 24, 99 metrov in 25 metrov ali več v kategorijo 16,5 metrov ali več (tabela 35, graf 15).

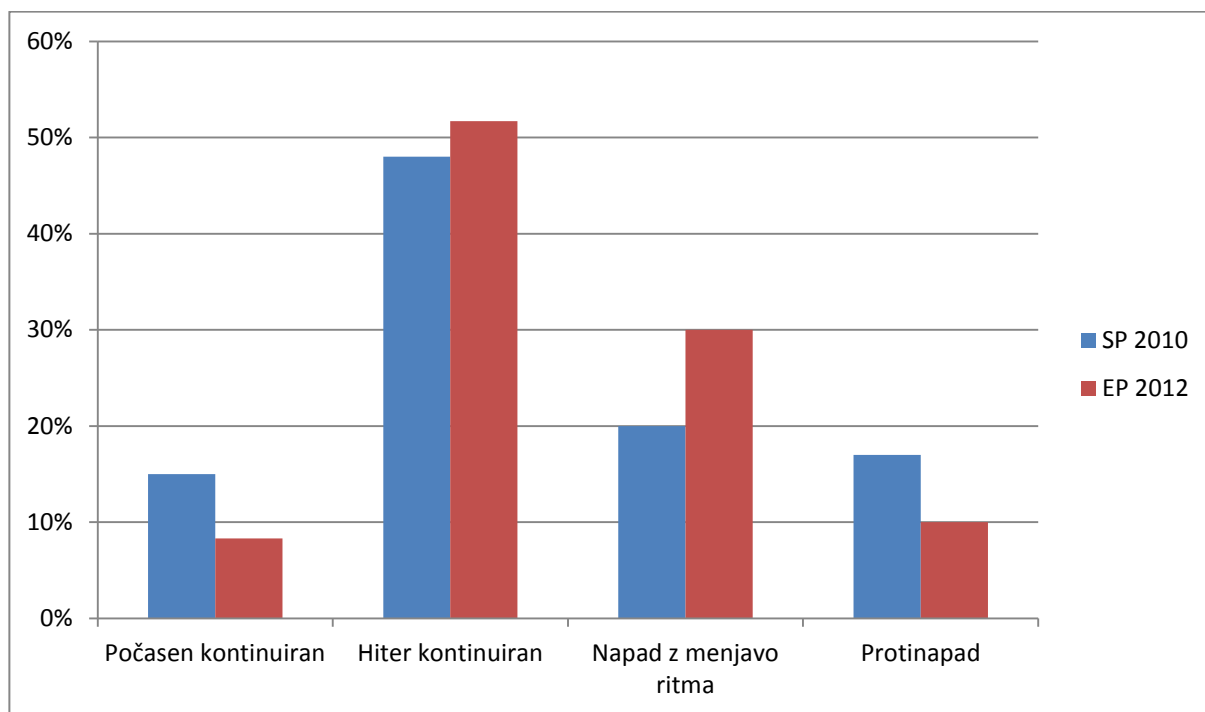
Iz grafa 15 lahko razberemo, da sta deleža zadetkov znotraj vratarjevega prostora (1. kategorija) podobna (razlika je 2,6 %). V 2. in 3. kategoriji je bilo na EP 2012 doseženih 67,1 % vseh zadetkov, na SP 2010 pa 54 % vseh zadetkov. Največjo razliko opazimo v 4. kategoriji (streli zunaj kazenskega prostora). Na EP 2012 je bilo iz 16 metrov ali več doseženih 10,5 % vseh zadetkov, medtem ko jih je bilo na SP 2010 doseženih kar 21 % (razlika je 10,5 %). Delež zadetkov z oddaljenosti 16,5 metrov ali več je bil na EP 2012 presenetljivo nizek. Streli iz takšne razdalje se navadno izvajajo med podaljškoma stranskih črt kazenskega prostora, kjer pa je zaradi nenehnih izboljšav faze obrambe prostora za primeren strel čedalje manj.

6.4.2. Primerjava deležev doseženih zadetkov glede na vrsto napada

Tabela 36: Primerjava deležev doseženih zadetkov glede na vrsto napada

VRSTA NAPADA	SP 2010	EP 2012
Počasen kontinuiran	15 %	8,3 %
Hiter kontinuiran	48 %	51,7 %
Napad z menjavo ritma	20 %	30 %
Protinapad	17 %	10 %
Skupaj	100 %	100 %

Graf 16: Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada

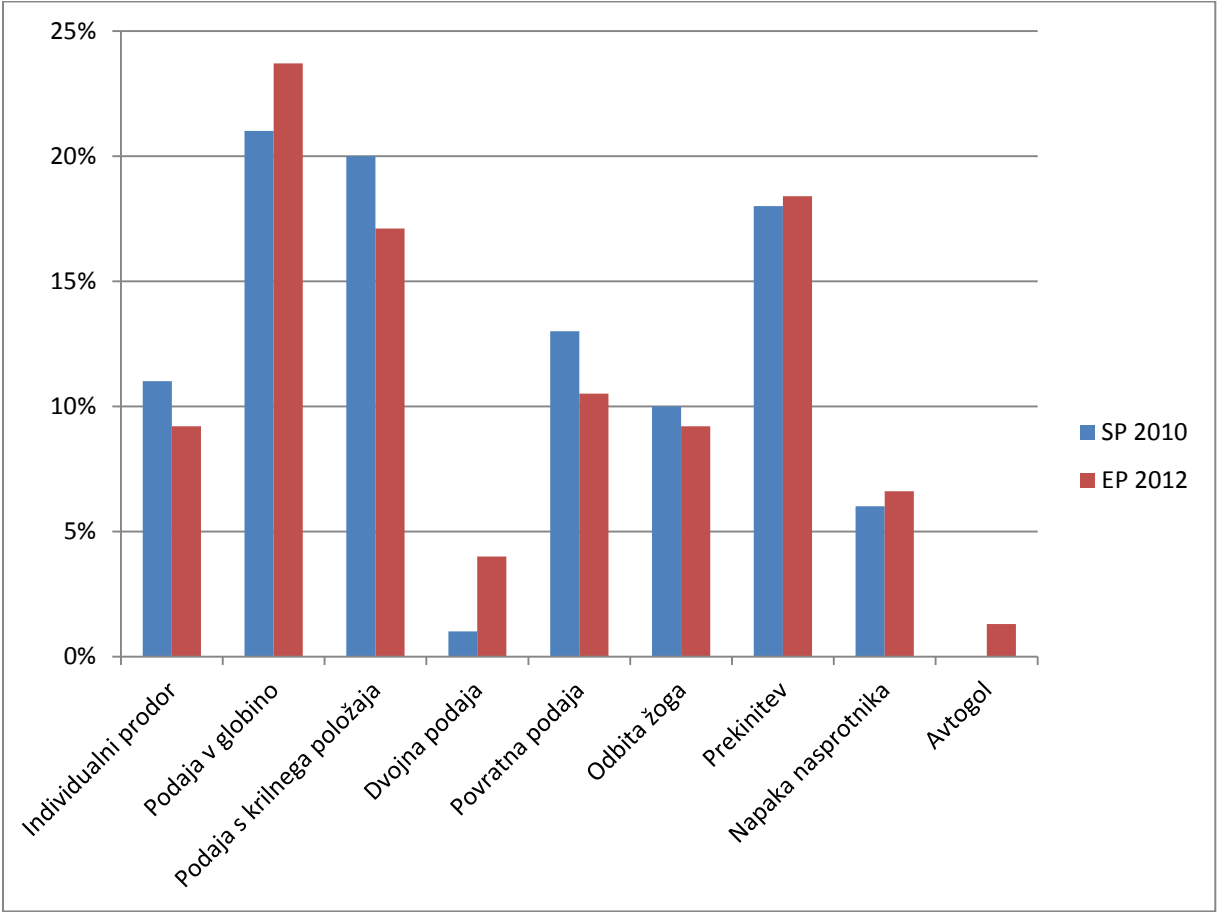
Iz tabele 36 in grafa 16 lahko razberemo, da je bilo na obeh prvenstvih najmanj zadetkov doseženih iz počasnih kontinuiranih napadov – delež iz počasnih kontinuiranih napadov je čedalje manjši, saj je postavljene obrambe težko premagati. Na letošnjem prvenstvu smo zabeležili nižji odstotek zadetkov doseženih iz protinapadov (10 %). V napadih z menjavo ritma je bilo na EP 2012 doseženih 30 % vseh zadetkov, na SP 2010 pa 20 % vseh zadetkov (največja razlika). Na obeh prvenstvih so ekipe največ zadetkov dosegle iz hitrih kontinuiranih napadov (na EP 2012 51,7 % vseh zadetkov, na SP 2010 pa 48 % vseh zadetkov). Če hočejo ekipe izigrati nasprotnika in doseči zadetek, je zelo pomembna dinamika gibanja igralcev in žoge.

6.4.3. Razlike v načinu doseganja zadetkov

Tabela 37: Primerjava načinov doseganja zadetkov

NAČIN DOSEGANJA ZADETKOV	SP 2010	EP 2012
Individualni prodor	11 %	9,2 %
Podaja v globino	21 %	23,7 %
Podaja s krilnega položaja	20 %	17,1 %
Dvojna podaja	1 %	4 %
Povratna podaja	13 %	10,5 %
Odbita žoga	10 %	9,2 %
Prekinitev	18 %	18,4 %
Napaka nasprotnika	6 %	6,6 %
Avtogol	Ni podatka	1,3 %
Skupaj	100 %	100 %

Graf 17: Primerjava načinov doseganja zadetkov

Pri primerjavi načinov doseženih zadetkov na SP 2010 in EP 2012 moramo omeniti, da je avtor analize zadetkov na SP 2010 uporabil drugačno klasifikacijo, kategorije avtogol namreč ni ločil od ostalih. Za to rubriko torej nismo našli podatka (tabela 37).

Iz tabele 37 in grafa 17 lahko razberemo, da je bil na obeh tekmovanjih največji odstotek zadetkov doseženih po podaji v globino – na SP 2010 21 % vseh zadetkov, na EP 2012 pa 23,7 % vseh zadetkov. Podatek ni presenetljiv, saj so podaje v globino za nasprotnikovo obrambo zelo nevarne, ker se ob natančni in pravočasni podaji lahko igralec sam znajde pred vratarjem.

Na obeh tekmovanjih je bilo veliko zadetkov doseženih tudi prekinitiv – na SP 2010 so zadetki iz prekinitev predstavljali 18 % vseh zadetkov, na EP 2012 pa 18,6 % vseh zadetkov. Visok delež zadetkov smo zabeležili po podaji s krilnega položaja – na SP 2010 je bil takšnih 20 % vseh zadetkov, na EP 2012 pa 17,1 % vseh zadetkov. Nekaj več zadetkov je bilo na SP 2010 doseženih po povratni podaji (razlika je 2,5 %), individualnem prodoru (1,8 %) in odbiti žogi (0,8 %). Predpostavljamo, da se je delež zadetkov iz individualnih prodorov zmanjšal zaradi vedno boljših (hitrejših, močnejših) obrambnih igralcev in vedno bolj izpopolnjene taktike branjenja (varovanje hrbta in prevzemanje ob izpadu soigralca) (tabela 37, graf 17).

Po napakah nasprotnikov je bilo več zadetkov doseženih na EP 2012, vendar je ta razlika majhna (0,6 %). Večjo statistično razliko smo zabeležili pri deležu zadetkov, doseženih po dvojnih podajah. Na SP 2010 je bilo takšnih 1 % vseh zadetkov, na EP 2012 pa 4 % vseh zadetkov (tabela 37, graf 17).

7. POVEZANOST SPREMENLJIVK

Ugotavljali smo povezanost med končno razvrstitvijo in naslednjimi spremenljivkami:

- povprečnim številom dosežnih zadetkov,
- povprečnim številom prejetih zadetkov,
- učinkovitostjo streljanja in
- pogostostjo doseganja zadetkov.

Za ugotavljanje povezanosti med končno razvrstitvijo in ostalimi spremenljivkami smo uporabili statistični program SPSS, in sicer Spearmanov korelacijski koeficient. Izražen je na lestvici od -1 do +1 in ga uporabljamo, kadar je vsaj ena spremenljivka nominalna, druga pa številska ali nominalna.

Spearmanov koeficient, r_s

do (+/-) 0,2 je neznaten

do (+/-) 0,4 je nizek

do (+/-) 0,7 je zmeren (srednji)

do (+/-) 0,9 je visok

do (+/-) 1 je zelo visok

7.1. KORELACIJA MED KONČNO RAZVRSTITVIJO IN POVPREČNIM ŠTEVILO DOSEŽENIH ZADETKOV

Tabela 38: Korelacija med končno razvrstitvijo in povprečnim številom doseženih zadetkov

KORELACIJA Spearman's rho		POVPREČNO ŠTEVILO DOSEŽENIH ZADETKOV
KONČNA RAZVRSTITEV	Correlation Coefficient	-,537*
	Sig. (2-tailed)	,032
	N	16

*. Correlation is significant at the 0,05 level (2-tailed).

S Spearmanovim koeficientom smo ugotovili, da je končna razvrstitev zmerno negativno povezana ($r_s = -0,537$) s povprečnim številom doseženih zadetkov (tabela 39). To lahko

trdimo s petodstotnim intervalom zaupanja. Iz dobljenega rezultata sklepamo, da visoko povprečno število doseženih zadetkov ne prinese nujno dobre uvrstitve. Lep primer sta reprezentanci Rusije in Švedske, ki sta imeli visoko povprečno število doseženih zadetkov (1,67), pa se jima kljub temu ni uspelo uvrstiti v izločilne boje. Iz dobljenega rezultata lahko sklepamo tudi, da povprečno število dosežnih zadetkov statistično značilno vpliva na končno razvrstitev.

7.2. KORELACIJA MED KONČNO RAZVRSTITVIJO IN POVPREČNIM ŠTEVILOM PREJETIH ZADETKOV

Tabela 39: Korelacija med končno razvrstitvijo in povprečnim številom prejetih zadetkov

KORELACIJA Spearman's rho		POVPREČNO ŠTEVILO PREJETIH ZADETKOV
KONČNA RAZVRSTITEV	Correlation Coefficient	,568*
	Sig. (2-tailed)	,022
	N	16

*, Correlation is significant at the 0,05 level (2-tailed).

S Spearmanovim koeficientom smo ugotovili, da je končna razvrstitev zmerno pozitivno povezana ($r_s = 0,568$) s povprečnim številom prejetih zadetkov (tabela 40). To lahko trdimo s petodstotnim intervalom zaupanja. Iz dobljenega rezultata lahko sklepamo, da povprečno število prejetih zadetkov statistično značilno vpliva na končno razvrstitev.

7.3. KORELACIJA MED KONČNO RAZVRSTITVIJO IN UČINKOVITOSTJO STRELJANJA

Tabela 40: Korelacija med končno razvrstitvijo in učinkovitostjo streljanja

KORELACIJA Spearman's rho		UČINKOVITOST STRELJANJA
KONČNA RAZVRSTITEV	Correlation Coefficient	,402
	Sig. (2-tailed)	,123
	N	16

S Spearmanovim koeficientom smo ugotovili, da je končna razvrstitev zmerno pozitivno povezana ($r_s = 0,402$) z učinkovitostjo streljanja (tabela 41). Iz dobljenega rezultata je razvidno, da je učinkovitost v nogometu pomemben dejavnik. Kaj namreč ekipi koristi 20 priložnosti za doseganje zadetka, če pa ne doseže nobenega? Lep primer upravljivosti je na tem prvenstvu prikazala reprezentanca Nizozemske, ki je za doseganje zadetka potrebovala kar 27 strelav proti vratom.

7.4. KORELACIJA MED KONČNO RAZVRSTITVIJO IN POGOSTOSTJO DOSEGANJA ZADETKOV

Tabela 41: Korelacija med končno razvrstitvijo in pogostostjo doseganja zadetkov

KORELACIJA Spearman's rho		POGOSTOST DOSEGANJA ZADETKOV
KONČNA RAZVRSTITEV	Correlation Coefficient	,524*
	Sig. (2-tailed)	,037
	N	16

*. Correlation is significant at the 0,05 level (2-tailed).

S Spearmanovim koeficientom smo ugotovili, da je končna razvrstitev zmerno pozitivno povezana ($r_s = 0,524$) s pogostostjo doseganja zadetkov (tabela 42). Iz dobljenega rezultata lahko sklepamo, da je pogostost doseganja zadetkov statistično značilno povezana s končno razvrstitvijo. To lahko trdimo s petodstotnim intervalom zaupanja.

8. PREVERJANJE HIPOTEZ

Postavili smo 20 hipotez. Na podlagi analize smo štirinajst hipotez potrdili in šest zavrnil.

HIPOTEZO 1, kjer trdimo, da je bilo več zadetkov doseženih z desno kot levo nogo, **smo potrdili**. S tem delom telesa je bilo doseženih 54 % zadetkov.

HIPOTEZO 2, kjer trdimo, da so napadalci dosegli več zadetkov kot vezni in obrambni igralci, **smo potrdili**. Napadalci so dosegli 52 % zadetkov (tabela 22, graf3).

HIPOTEZO 3, kjer trdimo, da je bil glede na časovni interval največji delež zadetkov dosežen v zadnjem petnajst minutnem intervalu (od 76. do 90. minute), **smo zavrnil**. V tem obdobju tekem je bilo doseženih 17,1 % zadetkov. Največ zadetkov, 19,7 %, je bilo doseženih od 46. do 60. minute (tabela 23, graf 4).

HIPOTEZO 4, kjer trdimo, da je bil glede na oddaljenost od vrat največji delež zadetkov dosežen z oddaljenosti od 11 do 16,49 metrov, **smo zavrnil**. S te oddaljenosti je bilo doseženih 26,3 % zadetkov. Največ zadetkov, kar 40,8 %, je bilo doseženih z oddaljenosti od 5,5 do 10,99 metrov (tabela 24, graf 5).

HIPOTEZO 5, kjer trdimo, da je bil glede na število podaj v napadu največji delež zadetkov dosežen po od 0 do 3 podajah, **smo potrdili**. Po tolikšnem številu podaj je bilo doseženih 56,3 % zadetkov (tabela 25, graf 6).

HIPOTEZO 6, kjer trdimo, da je bil glede na število dotikov strelca z žogo največji delež zadetkov dosežen z dvema dotikoma, **smo zavrnil**. Na tak način je bilo doseženih 21 % zadetkov. Največ zadetkov, kar 64,5 %, je bilo doseženih z enim dotikom strelca z žogo (tabela 26, graf 7).

HIPOTEZO 7, kjer trdimo, da je bil glede na trajanje napada največji delež zadetkov dosežen v napadih, ki so trajali od 5,01 do 10 sekund, **smo zavrnil**. V takih napadih je bilo doseženih 14,1 % zadetkov. Največ zadetkov, kar 32,4 % je bilo doseženih v napadih, ki so trajali 15 sekund ali več (tabela 27, graf 8).

HIPOTEZO 8, kjer trdimo, da je bil glede na vrsto napada največji delež zadetkov dosežen v hitrih kontinuiranih napadih, **smo potrdili**. V hitrih kontinuiranih napadih je bilo doseženih 51,7 % zadetkov (tabela 28, graf 9)

HIPOTEZO 9, kjer trdimo, da je bil glede na način podaje največji delež zadetkov dosežen po podaji v globino, **smo potrdili**. Na ta način je bilo doseženih 23,7 % zadetkov (tabela 29, graf 10).

HIPOTEZO 10, kjer trdimo, da moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegajo večji delež zadetkov po 10-ih podajah ali več, kot moštva, ki so izpadla v četrtfinalu, **smo potrdili**. Polfinalisti so po 10-ih podajah ali več dosegli 16,1 % zadetkov, poraženci četrtfinala pa 6,2 % (tabela 31, graf 11).

HIPOTEZO 11, kjer trdimo, da moštva, ki so izgubila v četrtfinalu, dosegajo najmanjši delež zadetkov v napadih, ki trajajo 15 sekund ali več, **smo potrdili**. Porazenci četrtfinala so na ta način dosegli 18,7 % zadetkov. Največ zadetkov so dosegli v napadih, ki so trajali od 10,01 do 15 sekund (tabela 32, graf 12).

HIPOTEZO 12, kjer trdimo, da je največji delež zadetkov polfinalistov in poražencev četrtfinala dosežen iz hitrih kontinuiranih napadov, **smo zavrnili**. Porazenci četrtfinala so največji delež zadetkov res dosegli v hitrih kontinuiranih napadih, polfinalisti pa so največji delež zadetkov dosegli v napadih z menjavo ritma (tabela 33, graf 13).

HIPOTEZO 13, kjer trdimo, da moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegajo večji delež zadetkov po podaji v globino, kot moštva, ki so izgubila v četrtfinalu, **smo potrdili**. Polfinalisti so po podaji v globino dosegli 32,4 % svojih zadetkov, poraženci četrtfinala pa 17,6 % (tabela 34, graf 14).

HIPOTEZO 14, kjer trdimo, da je bil na svetovnem prvenstvu leta 2010 z razdalje 16,5 metrov ali več dosežen večji delež zadetkov kot na evropskem prvenstvu leta 2012, **smo potrdili**. Na SP 2010 je bilo z razdalje 16,5 metrov ali več doseženih 21 % zadetkov, na EP 2012 pa 10,5 % zadetkov (tabela 35, graf 15).

HIPOTEZO 15, kjer trdim, da je na evropskem prvenstvu leta 2012 v napadih z menjavo ritma dosežen večji delež zadetkov kot na svetovnem prvenstvu leta 2010, **smo potrdili**. Na EP 2012 je bilo v napadih z menjavo ritma doseženih 30 % zadetkov, na SP 2010 pa 20 % zadetkov (tabela 36, graf 16).

HIPOTEZO 16, kjer trdim, da je na evropskem prvenstvu leta 2012 s podajami v globino dosežen večji delež zadetkov kot na svetovnem prvenstvu leta 2010, **smo potrdili**. Na EP 2012 je bilo po podaji v globino doseženih 23,7 % zadetkov, na SP 2010 pa 21 % zadetkov (tabela 37, graf 17).

Naslednje hipoteze bomo obravnavali s pomočjo Spearmanovega korelacijskega koeficienta. Hipotezo bomo potrdili, če bo Spearmanov koeficient pokazal statistično značilnost (Sig. 2-tailed < 0,05).

HIPOTEZO 17, kjer trdim, da je povprečno število doseženih zadetkov statistično značilno povezano s končno razvrstitvijo, **smo potrdili**. S Spearmanovim koeficientom smo izračunali, da je povezanost med spremenljivkama ($r_s = -0,537$) in Sig. 2-tailed = 0,032 (tabela 38). Hipotezo smo potrdili, saj je povezanost med spremenljivkama statistično značilna (Sig. 2-tailed < 0,05).

HIPOTEZO 18, kjer trdim, da je povprečno število prejetih zadetkov statistično značilno povezano s končno razvrstitvijo, **smo potrdili**. S Spearmanovim koeficientom smo izračunali, da je povezanost med spremenljivkama ($r_s = 0,568$) in Sig. 2-tailed = 0,022 (tabela 39). Hipotezo smo potrdili, saj je povezanost med spremenljivkama statistično značilna (Sig. 2-tailed < 0,05).

HIPOTEZO 19, kjer trdim, da je učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom statistično značilno povezana s končno razvrstitvijo, **smo zavrnili**. S Spearmanovim koeficientom smo izračunali, da je povezanost med spremenljivkama ($r_s = 0,402$) in Sig. 2-tailed = 0,123 (tabela 40). Hipotezo smo zavrnili, saj je povezanost med spremenljivkama statistično neznačilna (Sig. 2-tailed > 0,05).

HIPOTEZO 20, kjer trdimo, da je pogostost doseganja zadetkov statistično značilno povezana s končno razvrstitvijo, **smo potrdili**. S Spearmanovim koeficientom smo izračunali, da je povezanost med spremenljivkama ($r_s = 0,524$) in Sig. 2-tailed = 0,037 (tabela 41). Hipotezo smo potrdili, saj je povezanost med spremenljivkama statistično značilna (Sig. 2-tailed < 0,05).

9. SKLEP

Na evropskem prvenstvu leta 2012 na Poljskem in v Ukrajini je bilo odigranih 31 tekem, na katerih je bilo doseženih 76 zadetkov (v povprečju 2,45 zadetka na tekmo). Analizirali smo zadetke in jih obravnavali na podlagi desetih spremenljivk. Z analizami smo skušali ugotoviti, na kakšen način so reprezentance največkrat dosegale zadetke. Nato smo v štirih spremenljivkah med seboj primerjali reprezentance, ki so se uvrstile v polfinale in reprezentance, ki so izpadle v četrtfinalu. Zanimalo nas je namreč, katere in kako velike so razlike v doseganju zadetkov bolj in manj uspešnih reprezentanc. Z namenom ugotovitve razlik v razvoju načina doseganja zadetkov smo v treh spremenljivkah primerjali tudi rezultate analize svetovnega prvenstva leta 2010 in evropskega prvenstva leta 2012. Na koncu smo ugotavljali še statistično značilno povezanost končne razvrstitve reprezentanc z nekaterimi ostalimi spremenljivkami. S tem smo želeli ugotoviti, v kolikšni meri določena spremenljivka vpliva na končno razvrstitev reprezentanc.

Postavili smo 20 hipotez. 14 hipotez smo potrdili, 6 smo jih zavrnili.

16 reprezentanc je bilo razdeljenih v 4 skupine. V skupinah so reprezentance igrale vsaka med sabo. Reprezentance, ki so v svojih skupinah zasedle prvo in drugo mesto, so se uvrstile v izločilni del tekmovanja – četrtfinale. Svoj tretji naslov (1964, 2008, 2012) evropskih prvakov je osvojila reprezentanca Španije, ki je v finalu premagala reprezentanco Italije. V polfinale pa sta se uvrstili še portugalska in nemška reprezentanca.

V skupinskem delu je bilo odigranih 24 tekem, na katerih je bilo skupaj doseženih 60 zadetkov (v povprečju 2,5 na tekmo). V izločilnem delu je bilo odigranih 7 tekem, na katerih je bilo skupaj doseženih 16 zadetkov (v povprečju 2,29 na tekmo). Nižji odstotek povprečnega števila doseženih zadetkov v izločilnem delu se mi zdi logičen, saj je tveganje v izločilnem delu precej večje – o napredovanju odloča ena tekma in vsaka napaka je lahko ključnega pomena.

Pri razvrstitvi glede na povprečno število doseženih zadetkov na tekmo posameznih reprezentanc so se najvišje uvrstile Španija in Nemčija (v povprečju 2 dosežena zadetka na tekmo) ter Rusija in Švedska (v povprečju 1,67 doseženih zadetkov na tekmo). Ugotovili smo,

da je povprečno število doseženih zadetkov statistično značilno povezano s končno razvrstitvijo reprezentanc.

Pri povprečnem številu prejetih zadetkov močno izstopa reprezentanca Španije, ki je na celotnem prvenstvu prejela le en zadetek (v povprečju 0,17 na tekmo). Sledijo ji Anglija (v povprečju 0,75 na tekmo) in Portugalska (v povprečju 0,8 na tekmo). V tem pogledu se je najslabše odrezala reprezentanca Irske, ki je v povprečju prejela tri zadetke na tekmo. Ugotovili smo, da je povprečno število prejetih zadetkov statistično značilno povezano s končno razvrstitvijo reprezentanc.

Najvišji povprečen odstotek posesti žoge so imele Španija (v povprečju 59 %), Nemčija (v povprečju 56,2 %) in Rusija (v povprečju 56 %).

Pri analizi učinkovitosti streljanja proti nasprotnikovim vratom smo ugotovili, da so bile najbolj učinkovite reprezentance Grčije (v povprečju 5,6 strelav za zadetek), Danske (v povprečju 6,75 strelav za zadetek) ter Anglije in Švedske (obe reprezentanci sta za doseganje zadetka v povprečju potrebovali 7,2 strelav). Ugotovili smo, da učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom ni statistično značilno povezana s končno razvrstitvijo reprezentanc.

Pri pogostosti doseganja zadetkov izstopajo tri reprezentance: Nemčija (v povprečju 45 minut za doseganje zadetka), Španija (v povprečju 47,5 minut za doseganje zadetka) in Irska (v povprečju 270 minut za doseganje zadetka). Ugotovili smo, da je pogostost doseganja zadetkov statistično značilno povezana s končno razvrstitvijo reprezentanc.

Pri analizi povprečnega števila prekrškov rezultati kažejo, da so najmanj prekrškov naredile reprezentance Nemčije (povprečno 9,8 prekrškov), Ukrajine in Nizozemske (povprečno 10,34 prekrškov). Največ prekrškov so naredili hrvaški reprezentanti (povprečno 20,34 prekrškov).

Reprezentance, ki so na tekmah prve dosegle zadetek, so zmagale na 76 % tekem, izgubile pa so le na 2 % tekem.

Za najboljšega igralca prvenstva so razglasili Andresa Iniesto. Kot najboljši strelec je bil razglašen Fernando Torres, ki je v 189-ih minutah dosegel 3 zadetke in prispeval 1 asistenco.

Pri analizi doseženih zadetkov smo prišli do zanimivih rezultatov. Nekaj rezultatov je bilo pričakovanih, nekateri pa so nas presenetili.

Visok odstotek zadetkov doseženih z ного (71,1 %) smo pričakovali. Od zadetkov, ki so bili doseženi z ного, jih je bilo skoraj 76 % doseženih z desno. Presenetljivo visok je bil odstotek zadetkov doseženih z glavo (27,6 %).

Največ zadetkov so dosegli napadalci (52 %), najmanj pa krilni obrambni (4 %). Vratarji niso dosegli zadetkov.

Pri analizi doseganja zadetkov glede časovnih obdobj smo ugotovili, da je bilo največ zadetkov doseženih od 46. do 60. minute (19,7 %), najmanj pa v sodniškem podaljšku 1. polčasa (1,3 %). Podaljški so se igrali na dveh tekmah, vendar zadetkov takrat ni bilo.

Največ zadetkov je bilo doseženih z razdalje od 5,5 do 10,99 metrov (40,8 %). Na prvenstvu smo pogrešali predvsem zadetke z večje razdalje. Z razdalje od 16,5 do 24,99 metrov jih je bilo doseženih le 10,5 %. Z razdalje 25 metrov ali več ni bilo doseženih zadetkov.

Pri analizi dotikov strelcev z žogo smo ugotovili, da so strelci 64,5 % zadetkov dosegli z enim dotikom, 14,5 % zadetkov pa s tremi dotiki ali več.

Največ zadetkov je bilo doseženih v napadih, ki so trajali 15 sekund ali več (32,4 %). Najmanj pa jih je bilo doseženih v napadih, ki so trajali od 5,01 do 10 sekund.

Glede na vrsto napada je bilo 51,7 % zadetkov doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov. Zabeležili smo visok odstotek (30 %) zadetkov, ki so bili doseženi v napadih z menjavo ritma. Iz počasnih kontinuiranih napadov je bilo doseženih 8,3 % zadetkov.

Največ zadetkov glede načina doseganja je bilo doseženih po podaji v globino (23,7 %). Velik odstotek doseženih zadetkov smo zabeležili tudi iz prekinitve (18,4 %) in po podaji s krilnega položaja (17,1 %). Po dvojnih podajah je bilo doseženih 4 % zadetkov, zaradi avtogola pa 1,3 % zadetkov.

Primerjali smo tudi način doseganja zadetkov med polfinalisti in reprezentancami, ki so izgubile v četrtfinalu. Polfinalisti so v povprečju dosegli 1,55 zadetka na tekmo, poraženci

četrtnfinala pa 1,06. Primerjali smo še dosežene zadetke z vidika štirih spremenljivk. Glede na število predhodnih podaj sta obe skupini največ zadetkov dosegli po 0 – 3 podajah. Poraženci četrtnfinala so tako dosegli 62,5 % zadetkov, polfinalisti pa 48,4 %. V vseh ostalih kategorijah, so imele večji delež zadetkov reprezentance, ki so se uvrstile v polfinale. Razlika je očitna predvsem v kategoriji zadetkov, ki so bili doseženi po 10-ih podajah ali več. Polfinalisti so tako dosegli 16,1 % zadetkov, poraženci četrtnfinala pa 6,2 %. Pri doseganju zadetkov glede na čas trajanja napada smo ugotovili, da so poraženci četrtnfinala dosegli največ zadetkov v napadih, ki so trajali od 10,01 do 15 sekund (31,3 %), polfinalisti pa so tako dosegli 19,3 %. Največja razlika se je pokazala pri napadih, ki so trajali 15 sekund ali več – polfinalisti so v takšnih napadih dosegli 42 % zadetkov, poraženci četrtnfinala 18,7 %. Pri analizi doseganja zadetkov glede na vrsto napada smo ugotovili, da polfinalisti dosegajo največ zadetkov v napadih z menjavo ritma, in sicer 42,3 % (poraženci četrtnfinala 20 %). Poraženci četrtnfinala so največ zadetkov dosegli v hitrih kontinuiranih napadih, in sicer 46,7 % (polfinalisti 34,7 %). Poraženci četrtnfinala dosegajo več zadetkov v protinapadih, in sicer 20 % (polfinalisti 11,5 %). Pri analizi načinov doseganja zadetkov smo ugotovili, da so polfinalisti največ zadetkov dosegli po podaji v globino, in sicer 32,4 % (poraženci četrtnfinala 17,6 %). Polfinalisti so več zadetkov dosegli tudi iz prekinitev, in sicer 23,5 % (poraženci četrtnfinala 11,8 %).

Naredili smo tudi primerjavo med doseženimi zadetki na svetovnem prvenstvu leta 2010 in evropskem prvenstvu 2012 glede na tri spremenljivke. Na SP 2010 je bilo v povprečju doseženih 2,27 zadetka na tekmo, na EP 2012 pa 2,45 zadetka. Ugotovili smo, da je bil na EP 2012 večji delež zadetkov doseženih z razdalje od 5,5 do 16,49 metrov. Največja razlika pa se je pojavila v kategoriji od 16,5 metrov ali več (SP 2010 – 21 % zadetkov, EP 2012 – 10,5 % zadetkov). Dobljene rezultate si razlagamo tako, da se streli z velike razdalje največ izvajajo bolj "po sredini". Zaradi nenehnih izboljšav v fazi branjenja je prostor v sredini bolj zgoščen in posledično se je zmanjšalo tudi število doseženih zadetkov s takšne razdalje. Glede na SP 2010 se je na EP 2012 zmanjšal delež doseženih zadetkov v protinapadih in počasnih kontinuiranih napadih, povečal pa se je delež zadetkov doseženih v hitrih kontinuiranih napadih in napadih z menjavo ritma. Delež zadetkov, ki so bili doseženi v napadih z menjavo ritma, se je povečal za 10 %. V takšnih napadih so zadetki največkrat doseženi po podaji v globino – tak način napadanja je v zadnjih letih zelo popularen, saj je podajah v globino doseženo precejšnje število zadetkov. Glede na način doseganja zadetkov je bil na obeh tekmovanjih največji delež zadetkov dosežen po podaji v globino. Na SP je bil večji delež zadetkov dosežen po podaji s krilnega položaja in povratni podaji. Na EP pa je bil večji delež zadetkov doseženih po podaji v globino in dvojni podaji.

Preverili smo tudi korelacijo med končno razvrstitvijo in nekaterimi drugimi spremenljivkami. Ugotovili mo, da je končna razvrstitev statistično značilno povezana s povprečnim številom doseženih zadetkov, s povprečnim številom prejetih zadetkov in s pogostostjo doseganja zadetkov.

Analiza spremenljivk je pomembna zaradi pridobivanja ključnih podatkov, ki nam nakazujejo, kaj je potrebno vključiti v proces treninga. Analiza doseženih zadetkov na evropskem prvenstvu leta 2012 je diplomsko delo, ki bo v pomoč in razmislek nogometnim trenerjem, raziskovalcem, študentom in nogometnim navdušencem. Upamo, da se bodo tudi v prihodnosti izvedle tovrstne raziskave, da bomo lahko tudi s strokovnega vidika ocenjevali razvoj nogometne igre v fazi napada.

10. LITERATURA

Elsner, B. (2004). *Nogomet – teorija igre*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

EP v nogometu 2012 – MMC RTV Slovenija. Pridobljeno 10. 9. 2012 s svetovnega spleta: <http://www.rtvlo.si/euro2012>

Evropsko prvenstvo v nogometu 2012 – Wikipedija. Pridobljeno 20. 8. 2012 s svetovnega spleta: http://sl.wikipedia.org/wiki/Evropsko_prvenstvo_v_nogometu_2012.

Kolman, S. (2011). *Iz igre do igre – metodika učenja igre v obrambi na osnovi analize igre reprezentance Italije na svetovnem prvenstvu 2006*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Opeka, T. (2011). *Analiza nogometne igre v obrambi na svetovnem prvenstvu v Južnoafriški republiki leta 2010*. Diplomsko naloga. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Orel, T. (2012). *Povezanost spremenljivk v napadu z uspešnostjo mladih nogometnih reprezentanc U-17 na evropskem prvenstvu v Sloveniji leta 2012*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Šolaja, D. (2006). *Analiza doseženih zadetkov in ustvarjenih priložnosti za doseganje zadetka na svetovnem prvenstvu v Franciji 1998*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Petrovič, T. (2007). *Analiza zadetkov na evropskem prvenstvu v nogometu leta 2004*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.

UEFA EURO – Tournament Map. Pridobljeno 10. 9. 2012 s svetovnega spleta: <http://www.uefa.com/uefaeuro/season=2012/tournament-calendar/index.html>

Verdenik, Z. (2006). *Nemčija – središče sveta*. Pridobljeno dne 15. 9. 2012 s svetovnega spleta: <http://tvsllo.si/sport/sp-2006/nogomet/nemcija-sredisce-sveta/201947>

Zelenik, M. (2004). Analiza zadetkov na svetovnem prvenstvu v nogometu leta 2002.
Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.